

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsak četrtek.
Cena: Letno Din 32.—,
polleino Din 16.—, četrt-
letno Din 8.—, inozemstvo
Din 64.—

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5
Telefon interurban 115

Cena inseratom: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrt strani
Din 500.—, 1/10 strani Din 250.—,
1/16 str. Din 125.—. Mallo gla-
si vsaka beseda Din 120

Slovenci na Koroškem kot merilo.

Nemci so si po svetovni vojni prisvojili to metodo (način postopanja), da povsod in vselej povdarjajo krivice, ki se jim godijo. Mirovne pogodbe, sklenjene po koncu svetovne vojne, zlasti versajska in šenžermenska, so po nemškem pričevanju za nemški narod tako težke in krivične, da zahtevajo njihovo revizijo. Vojna odškodnina, ki jo morajo Nemci plačevati vsled izgubljene vojne, je po njihovem govorjenju in dokazovanju tako visoka, da je naravnost krivična. Krivice pa se baje tudi delajo tistim Nemcem, ki prebivajo izven Nemčije in Avstrije v drugih državah.

Šolske zahteve Nemcev v Jugoslaviji.

Nemci v Jugoslaviji razširjajo po listih v Nemčiji in Avstriji vesti o strašnem zatiranju Nemcev v naši državi. Te vesti so neresnične od prve do zadnje črke. Kdor prebiva v naši državi, ali pa tudi tujec, ki pride samo za nekaj časa k nam, da proučuje razmere v naši državi, mora priznati, ako ima v sebi kaj poštenja in vesti, da so vsa poročila o zatiranju nemškega življa v kraljevini SHS bajke, izmišljene in palažnjive bajke. Te bajke razširjajo nemški manjšinski politiki po nemškem svetu z namenom, da bi vzbudili pri Nemcih ogorčenje zoper našo državo. Da smejo ti gospodje nemški manjšinski politiki take neresnice pošiljati v nemško inozemstvo in da se jim zato v naši državi ne skrivi niti las, že to je najboljši dokaz, kako lažnjive so te pripovedke o krivicah proti Nemcem.

Največkrat se naši Nemci pritožujejo radi krivic, ki se jim v naši državi delajo na šolskem polju. Iz tega čustva o prenašanju krivic so se rodile nemške zahteve z ozirom na ureditev šolstva. Te zahteve so postavili nemški poslanci v odseku zakonodavnega odbora, ki pretresa zakonski načrt o ljudskih šolah. Vsebina njihovih zahtev je ta: Kjerkoli je vsaj 30 v zakonu predvidenih nemških otrok, se mora za nje tvoriti samostojna nemška ljudska šola, ne pa vzporedni razredi. Kot nemški veljajo tisti otroci, ki jih kot take označijo starši ali njihovi namestniki. V teh nemških ljudskih šolah se vsi predmeti poučujejo v nemškem jeziku, od tretjega šolskega leta se tudi slov. državni jezik poučuje po šest ur na teden. Kot učitelji smejo na teh šolah

delovati samo take osebe, ki se priznavajo za Nemce ter imajo popolno sposobnost za pouk v nemškem jeziku. Ako takšnih učiteljev ni v lastni državi, se morejo pozvati iz nemškega inozemstva ter se jim da zagotovilo, da dobijo naše državljanstvo in stalnost v službi, ako se tekom 5 let dovolj priučijo državnemu jeziku.

Na nameščenje učiteljev imajo vpliv nemški šolski sveti, kojih predlog mora sprejeti prosvetni minister. Ti nemški šolski sveti, ki se naj ustanovijo za posebne nemške šolske okraje, imajo v svojih rokah vso upravo nemških šol. Vrhovno vodstvo te uprave oskrbuje posebni oddelek v ministrstvu prosvete z nemškim strokovnjakom na čelu, ki ga imenuje prosvetni minister na predlog nemških šolskih svetov. Za kraje, kjer ni zadostnega števila nemških otrok za samostojne nemške šole, se zahtevajo, ako je vsaj 20 otrok, nemške zasebne šole, na katerih mora država prispevati k plači učiteljev vsaj do polovice plače. Ako ni niti toliko otrok, da bi se ustanovila za nje zasebna šola, naj se jim daje zasebni pouk, skušnje pa naj napravijo na kakšni nemški šoli. Nemške manjšinske šole imajo vse pravico javnosti. Da se dobi potrebno število nemških učiteljev, se naj ustanovijo nemška učiteljišča, za koja se naj učne moči pozovejo iz nemškega inozemstva.

To so nemške zahteve, koje nemški poslanci proglašajo kot minimalne — najmanjše — s povdarkom, da vztrajajo pri svoji zahtevi popolne kulturne avtonomije za Nemce v naši državi.

Šolske razmere Slovencev na Koroškem.

Značilno je za nemške poslance ter nemške manjšinske politike, da se v svojem predlogu v odseku zakonodavnega odbora za ljudskošolski zakon sklicujejo na zgled Angleške in Letonske, ne pa na zgled avstrijskih Nemcev v njihovem postopanju napram Slovencev na Koroškem. Kako postopajo Nemci v šolskem vprašanju s Slovenci na Koroškem? O tej stvari smo razpravljali v »Slovenskem Gospodarju« dne 13. decembra lanskega leta. Navedli smo samo dejstva, ki jih ni mogoče zanikati, in gospodje nemški manjšinski politiki niso niti polkušali, da bi ovrgli naše trditve.

Stanje Slovencev na Koroškem je takšno, da ga moramo imenovati pravo kulturno sramoto. Slovenci na Koroškem nimajo niti ene slovenske šole. Narodni šoli v Št. Jakobu in Št. Rupertu pri Velikovcu sta še vedno zaprti, čeprav so Slovenci opetovano zahtevali, da se ti šoli zopet otvorita. Slovenski otroci morajo hoditi ali v samonemške šole ali pa v takozvane dvojezične šole. Ustroj teh šol, ki se imenujejo dvojezične, je popolnoma nemški. V teh šolah razen slovenskega katekizma, če je na šoli slovenski duhovnik, ni nobene druge slovenske knjige. V teh šolah se poučuje slovensko in nemško samo 4—6 mesecev v prvem letu, dokler se otrok, ki niti besedice nemški ne zna, nauči nekaj nemških besed. Ako je krajevni šolski svet v nemškutarških rokah, se mora navadno slovensčina popolnoma umakniti iz šole. Slovenskih učiteljev na Koroškem ni. Edina dva — Aichholzer in Hercul — sta predstavljena na Zgornje Koroško. Učitelji, ki delujejo med slovenskim ljudstvom, so ali nemške narodnosti ali pa nemškutarji. V drugem šolskem letu se z otroki skoro izključno govori samo nemško. Velja načelo da učitelju 2. razreda na dvojezični šoli ni treba znati slovensko, še manj pa v 3. ali 4. razredu. O kakšnem slovenskem spisju v teh šolah ni niti sledu. Pisanje, čitanje, računanje, petje — vse se vrši samo v nemškem jeziku. Otroci, ki pridejo iz teh šol, ne znajo slovenski ne brati ne pisati. Naloga takozvanih dvojezičnih šol je: ubijati v slovenski mladini narodno zavest ter ji vcepiti sovraštvo proti lastnemu narodu.

Proti zatiranju Slovencev na Koroškem sta odločno protestirala slovenska poslanca dr. Petek in Starc na seji koroškega deželnega zbora v Celovcu pretekli petek, dne 28. decembra. Poslanec Starc je govoril zlasti o šolstvu na Koroškem ter med drugim rekel:

»Učiteljstvo je slovenskemu ljudstvu neprijazno. Učni načrt zahteva vzgojo, ki je v skladu z domom. Pri nas pa ta vzgoja otroke domu odtuja. Nemci imajo od nemškega učiteljstva narodno vzgojo. Nemci imajo za svoj denar narodu zvesto učiteljstvo, mi pa imamo od učiteljstva raznarodovalno vzgojo med nami, imamo učiteljstvo, ki mu je vsaka slovenska zadeva zoprna, ki niti dveh slovenskih učiteljev ne trpi in še vedno sklepa resolucije proti njima. Način pouka je za slovenske otroke v prvih letih muka. In če kak učitelj iz usmiljenja daje otroku pouk v domačem jeziku, ga šolski nadzornik

za to posvari, kakor se je to zgodilo v velikovškem okraju. Vse dosedanje obravnave kulturne avtonomije kažejo, da hoče večina sedanji način pouka ohraniti za večino slovenskih otrok, da, celo poslabšati ga, samo da se pospešuje raznarodovanje.»

Spričo tega stanja koroških Slovencev vprašamo: Zakaj niso nemški poslanci in nemški manjšinski politiki v naši državi vzeli načrt in ustrojstvo dvojezičnih šol na Koroškem za vzor in podlago svojemu predlogu o ureditvi nemškega manjšinskega šolstva v naši državi? Zakaj gredo po vzorce tako daleč kakor je Angleška in Letonška? Zakaj se ne ustavijo pri Nemcih na Koroškem z vprašanjem: »Ljubi nemški bratci, kakšne pravice pa vi

dajete Slovincem na Koroškem? Kako ste vi uredili slovensko manjšinsko šolstvo na Koroškem?« Nemci v naši državi tega ne storijo, ker jim je prav dobro znano, da koroški Slovenci nimajo niti ene slovenske šole ter da so vse šole med Slovenci najkrutejše pomenčevalnice.

Česar pa nočejo storiti naši Nemci, to moramo storiti mi: šole med koroškimi Slovenci jim bomo vedno držali pred oči. Ali Nemci te šole odobravajo — potem nimajo pravice, da bi kaj drugega za sebe zahtevali v naši državi. Ali pa jih ne odobravajo — potem je namška dolžnost, da se šolstvo koroških Slovencev preustroji v smislu nemških zahtev v naši državi!

»Srečno novo leto«, so si voščili naši znanci med seboj in si podajali roke. »Bog ga daj!«

»Pa moramo novo leto začeti v znamenju vladine krize; je to slab začetek«, je prvi pripomnil župan.

»To je dobro«, je dejal šaljivec. »Bomo vsaj preje na vrsto prišli. So nekateri, ki mislijo, da moramo v naši državi imeti toliko vladnih izprememb, da bomo počasi in po vrsti — vsi ministri!«

»Je res to malo čudno«, je prevzel besedo gospodar. »Že štiriindvajseta vladina kriza tekem 10 let. Dve in pol na eno leto. V tem moramo pa videti tudi vzrok našega gospodarskega propadanja. Je že res, da se takoj ne da vse urediti, toda te večne izpremembe so pa že malo preveč!«

»Ko jih obsojamo, moramo pa tudi vedeti, kdo je bil kriv teh večnih kriz«, je povdaril župan.

»Bile so vlade, ki so bile same krive. Slabo so delale, slabo gospodarile, in prav je bilo, da so šle. Dosedanja poslednja vlada pod dr. Korošcem pa je bila vlada, ki je dobro delala, ki je tudi dobro gospodarila. Pod nobeno drugo vlado ni bilo toliko zakonov sprejetih kot pod Koroščevo vlado. Pod nobeno drugo vlado se ni uredilo davčno vprašanje, kakor pod Koroščevo vlado. Pod nobeno drugo vlado ni vladala taka zakonitost v državni upravi kot pod Koroščevo vlado. Zakaj tedaj nova vlada? Kdo jo hoče? Noče je narod, noče je kralj, hočejo jo samo tisti, ki jim ni bilo in jim ne bo nikdar za red in zakonitost v državi. Tem zlim duhovom naše države je naselil tudi Davidovič, ne prvič in ne — zadnjič. On dela težkoče vsaki mesec enkrat najmanj.«

»Pa če mu ni, pa naj gre iz vlade in mirna Bosna«, je dejal župan tako — energično, kakor se spodobi županu.

»Dolgo je zavlačeval, nagajal, ali iz vlade dolgo ni hotel. Če sam stopi iz vlade, tedaj nosi sam tudi odgovornost za krizo, to on ve. Tega bi se pa rad sprostil, pa se ne bo ne pred nami in ne pred zgodovino! On je s svojo čudno politiko mnogo škodil mirnemu razvoju države.«

»Prijatelj«, je dejal kmet, ki je večkrat šel na Hrvaško in je poznal razmere, »jaz pa mislim, da je to zelo dobro, če Davidovič gre iz vlade. Saj sedaj ni prostora za radičevce in ti bi že radi prišli v vlado. Nje ovira Pribičević, ki se ga pa že obrirajo tako kot berač uši meče od sebe; na drugi strani pa so videli oviro tudi v tem, ker so bili vsi Srbi na vladi. Če je Davidovič v opoziciji, potem se radičevci pobotajo z radikali; ker brez radikalov ni vlade.«

»Kaj pa kaj o našem Korošču pravijo Hrvatje?« je povprašal župan.

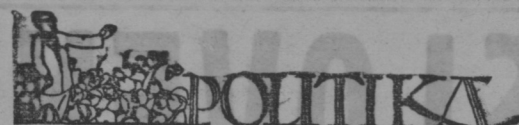
»To je zelo zanimivo. Na zunaj ga napadajo. Morajo. Politika je boj in dr. Korošec je na najvišji točki, zato namerjajo nanj svoje papirnate in jezične strele. Kadar pa so sami med seboj, tedaj pa tudi Hrvatje hvalijo Boga, da je dr. Korošec vodil državo v tako kritičnih časih, da je obvaroval ravno hrvaški narod pred velikimi nesrečami, ki so že takorekoč visele nad njim. In kadar pride čas, bodo Hrvatje to tudi javno priznali.«

Ker je v tem vstopil načelnik krajevne organizacije SLS, ga je šaljivec brž podražil: »Veš, kaj je novega?« — »Kaj neki?« — »Volitve bodo!« — »Kaj, volitve? Potem pa hitro na delo! Najprej občni zbor krajevne organizacije! Zdaj januarja brž popraviti imenike, potem še poagitirati za časopisje, in potem, če pridejo volitve, pa naj pridejo!«

Župan ga je pomiril: »O volitvah jaz še nič ne vem, toda občni zbor in poprava volilnih imenikov pa naj se le redno in z vso skrbjo izvrši, da pozneje ne bo popravkov, reklamacije so res sitna reč!«

Šaljivec se je poslovil in končal razgovor: »Reklama, pa reklamacije, pa vseh teh čudnih tujk je toliko, da bo nazadnje ostala še samo edina slovenska beseda: Serbus! Pa še drugič kaj več!«

Srečno in veselo Novo leto želi vsem semišljenikom SLS, zlasti odbornikom in delegatom ter zaupnikom, kakor tudi drugim funkcionarjem krajevnih in okrajnih organizacij SLS — tajništvo SLS v Mariboru.

V NAŠI DRŽAVI.

Odstop dr. Koroščeve vlade. Vlada dr. Korošca je dala ostavko v nedeljo, 30. decembra. Ostavka ni prišla nepričakovano, marveč se je že dalje časa o njej govorilo ter pisalo. Vzrok za odstoj celokupne vlade je dal voditelj demokratske stranke Ljuba Davidovič. Stavil je takšne zahteve, da jih druge stranke niso mogle sprejeti v celem obsegu. Pri tem je Davidovič nastopal samooblastno, da svojega poslaniškega kluba, ki mu načeluje, niti ni vprašal za mnenje. Na seji kluba, kjer naj bi se razpravljalo o nadaljnem obstanku demokratske stranke v vladi ali o njenem izstopu, je govoril samo Davidovič, — druga mnenja pa niso niti prišla do izraza. Vsled tega se pojavljajo vesti, da so bile Davidovičeve zahteve vladi samo politična igra pred kulisami, za kulisami pa so se pletle zveze med Davidovičem in Pribičevićem. Razvoj krize bo dokazal, ali so te vesti v skladu z resnico. O poteku krize je nemogoče vnaprej dajati izjave ker se razgovori na kraljevskem dvoru še niso začeli. Možnost je dvojna: prva je ta, da se pozovejo na dvor samo voditelji strank, ki delujejo v parlamentu, druga pa je ta, da bi se razgovori tudi raztegnili na voditelje kmetske demokracije (samostalne demokratske stranke in Radičevcev). V tem slučaju bi kriza vlade trajala dalje, ker bi se skušalo napraviti sporazum s kmetsko-demokratsko koalicijo. Ako bi se to za zdaj pokazalo kot nemogoče, se pričakuje povratek četverne vladine koalicije, ali pa, ako bi Davidovič vztrajal na opozicionalnem stališču, vlada trojne koalicije: radikalov, SLS in bosansko-hercegovskih muslimanov. Prva naloga bodoče vlade bo parlamentarno sprejetje drž. proračuna. Potem bi prišle na vrsto še druge važne zadeve politične in gospodarske prirode. Ako pa bi se med tem posrečilo, da se napravi vsaj nekaj sporazum s kmetsko-demokratsko koalicijo, bi prišlo do večjih sprememb v notranji ureditvi države.

*

V DRUGIH DRŽAVAH.

Francija. Razmerje med francosko vlado in Cerkvijo se vedno zboljšuje. Francoski zunanji minister Briand zahteva, da se naj dovolijo na Francoskem verske kongregacije. Katoliški misijonarji namreč prispevajo v odlični meri k temu, da se širi vpliv Francije in francoskega jezika v inozemstvu. Notranji minister Tardieu je nastopil za vrnitev cerkvenih posestev. Ravnokar omenjena predloga bosta sprejeta v finančni zakon.

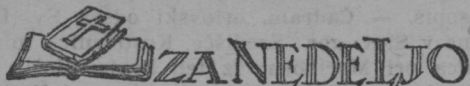
Rusija ima pred celim svetom zelo mučno afero. Brat ljudskega komisarja Litvinova je osumljen, da je ponarejal menice. Ta človek je sedaj objavljal v nekem pariškem listu črno na bellem, da je nepošteno postopanje z menicami v navadi pri sovjetskih oblastih. Cela vrsta ruskih državnih trgo-

vinskih družb je bila ustanovljena samo zato, da so uganjale goljufije z menicami. Litvinova izjava bode vzela ruskim sovjetom ves ugled v inozemstvu.

Južnoameriški spor. Društvu narodov se je posrečilo zadušiti krvavi spor med južnoameriškima državama Bolivijo in Paragvajem. Vojna je bila zadržana potom brzovjavk, ki jih je poslal svet Društva narodov obema državama iz Ženeve. Te pomirjevalne brzovjavke so stale 1.364.000 Din. Sovražnosti med obema državama so že bile ustavljene, kar naenkrat pa so Bolivijci znova udrili na paragvajsko ozemlje in zasedli

trdnjavo Vaugmerdia. **Položaj je postal zopet resen in Društvo narodov čaka ponovna pomirjevalna naloga.**

Afganistanski kralj zmagovalac nad ustaši! Afganistanski kralj Amanuliah je hotel upeljati v svojem kraljestvu v osrednji Aziji koristne novotarije po vzgledu Evrope. Mudil se je v Evropi in se tukaj naučil marsikaj koristnega. Radi moderniziranja ogromne afganistanske države je zadel na odpor in so se mu uprila nekatera plemena z oboroženo silo. Kralj je premagal upornike in je zopet gospodar položaja v državi, ki je potrebna vsestranskega napredka.

Naši vzorniki.

Ob vsakem novem letu se človek ne hote zave, kako hitro, hitro tečejo leta našega življenja. In čemu teko ta naša leta? Zato jih imamo, da postajamo vedno bolj otroci božji, da se vkleše v naše duše vedno več potez Kristusovih, da bi nosila naša duša na sebi vedno več božjega, da bi bila tako vedno bolj vredna Boga in zrela za neskončno in srečno življenje z Bogom. To je naša velika življenska naloga. A vsi čutimo le tako bridko, kako je ta velika naloga pa tudi tako težka, ko nas vleče toliko stvari od te naloge navzdol, ko hoče toliko stvari vklesati v našo dušo čisto drugačne poteze ko Kristusove.

Veliko bodrilo pri tej veliki in težavni nalogi so nam pa oni, ki so to nalogo tako krasno vršili in izvršili — svetniki božji. Ko gledamo nje, moramo govoriti: »Če so zmogli ti in to, zakaj pa ti ne?« Tudi v njih so živele strasti in nagnjenja, ki so se dvigovala večkrat v njihovih dušah kakor besni viharji, razmere, v katerih so mnogi od njih živeli, so bile veliko nevarnejše in hujše, kakor so naše. A vendar so se dvignili gor v višine krščanskega življenja, zato ker so s sveto pripravljenostjo odprli svoje duše klicu božjemu, ker so se oprijeli roke božje in so se dali od te roke voditi skozi življenje, četudi je bila pot, po kateri jih je vodila božja roka, velikokrat strma, ozka, silno raskava. Ko se človek malo vtopi v njihovo življenje, v njihove boje, v njihovo delo, ki so ga celo življenje vršili sami na sebi, ga mora postati sram njegove lastne mehkužnosti, lastne bojazljivosti in nezvestobe, pa tudi začuti hrepenenje po tem lepem življenju, čuti voljo primoliti in priboriti se do te dušne lepote in sreče. Zato nas pa Cerkev kot modra, od sv. Duha navdahnjena vzgojiteljica vedno in vedno opozarja na svetnike. Vsak dan nam stavi tega ali onega pred oči, ker vsak dan obhaja njihove godove. Ti godovi svetnikov naj bi nas sredi našega dela, sredi lahkomišljenosti in grešnosti, ki je je toliko v življenju, opozarjali na našo veliko življensko nalogo, naj bi nam govorili o lepšem, svetlejšem življenju, kakor je ono, ki ga danes velikokrat vidimo, naj bi nam oznanjevali, da smo k temu lepšemu življenju poklicani vsi. Zato bomo letošnje leto

na tem mestu prinašali kratke življenjepise svetnikov. Bodo to svetniki iz najrazličnejših stanov, iz najrazličnejših časov. Posebno bomo skušali pokazati življenje bogoljubnih oseb, ki so živele v novejšem času. Tako mnogokrat je mnenje, da so svetniki bili samo enkrat, pred davnimi stoletji, a danes da jih ni več. V resnici pa rodi katoliška Cerkev z naukom Kristusovim in z njegovimi milostmi svetnike v vseh časih. Tako je n. pr. v preteklem 19. stoletju živelo v katoliški Cerkvi razven številnih mučencev 170 oseb v duhu svetosti. Od teh je 106 moških, 64 žensk, nekateri teh so že proglašeni za svetnike ali blažene, drugih življenje se še preiskuje. Ti življenjepisi naj bi bila mala tedenska vspodbuda za naše življenje, naj bi nas svetniki s svojim zgledom klicali in vodili, da bi tudi naša življenska pot bila vedno bolj ožarjena od božje luči!

Sv. Telemah.

Spominski dan 1. januar.

V Rimu obhajajo Novo leto 391 p.Kr. Je Rim že krščanski, a obhajanje Novega leta je še zelo pogansko. Slavijo ta dan po raznih cirkusih z boji gladijatorjev, pri katerih se kaže še vsa nekrščanska krutost, se preliva veliko krvi, pomori mnogo človeških življenj.

Največ rimskega ljudstva je zbrana v ogromnem Koloseju, kjer so v preteklih časih stotine kristjanov prelivale svojo kri za svoje krščansko prepričanje. Glasno govorjenje napolnuje velikanski prostor kakor šumenje morskikh valov, nemirno in nestrpnost pričakujejo gledalci začetek surovega boja.

Naposled nastopijo gladijatorji z bliskajočimi očmi in zvenčečimi meči. Boj med njimi divja, potoki krvi se izgublajo v petek, s katerim je potrošena arena.

A naenkrat se vzpne čez ograjo temna postava in se vrže med vojskujoče. Menih je v svoji spokorni obleki in zakliče z vsem ognjem svojega srca: »Nehajte! Danes je osmi dan po rojstvu Gospodovem, ki je prišel na zemljo. Ne onečastite tega dneva! Pustite svoje poganske razvade!«

Tako kliče in suva osuple gladijatorje narazen. Krvava igra je nepričakovano hitro končana. Zato pa postane Telemah — tako je bilo menihu ime — žrtev vzkipele nevolje ljudstva. Meči gladijatorjev, ki so se prej borili med

seboj na življenje in smrt, se sedaj skupno obrnejo proti onemu, ki jim je hotel rešiti življenje, in kmalu leži ves krvav in mrtev na tleh.

A ni bila zastonj prelita njegova kri! Cesar prej leta in leta niso mogli odpraviti opomini in svarila papežev, to se je po tem dogodku leta 391 v kratkem doseglo: nekrščanski boji gladijatorjev so čisto prenehali.

Sv. Peter piše, da se je treba do krvi boriti zoper greh. Sv. Telemah je to dobesedno izvršil. Tak Telemah, tak odločen borec zoper hudo mora biti pa tudi vsak pravi kristjan. Pri sv. birmi smo postali vojščaki, borci Kristusovi. Vsak bi moral po svojih močeh pomagati razdirati in uničevati kraljestvo teme in greha in moral bi pomagati graditi kraljestvo božje. A boriti zoper kraljestvo greha se ne pravi farizejsko se zgražati nad napakami drugih in jih obsojati, se ne pravi večno sitnarije nad drugimi. Boriti se zoper kraljestvo greha se pravi: boriti se zoper greh z vso resnostjo najprej pri sebi in skušati s pravo ljubeznijo rešiti teh žalostnih spon tudi še bližnjega, posebno onega, do katerega nas veže kaka dolžnost. Taka naj bi bila naša vojska zoper kraljestvo teme!

*

Zlata maša papeževa. 20. decembra preteklega leta je bil v Rimu otvorjen jubilej papeževe zlate maše in se bode obhajal celo leto 1929. Sv. Oče je služil ta dan sv. mašo v cerkvi sv. Petra na oltarju, ki se dviga nad grobom tega apostola. Med sv. mašo je podelil prvo sv. obhajilo mnogim rimskim otrokom. V spomin papeževe zlate maše je najstarejši kardinal ta dan posvetil v Ostiji blizu Rima novo cerkev »Kraljice miru«, popoldne pa so se razne rimske cerkvene organizacije zbrale v cerkvi sv. Karla, kjer je Pij XI. daroval prvo daritev sv. maše.

Genjenim naročnikom! S prihodnjo številko bode izhajal »Slov. Gospodar« že v sredo in ne v četrtek, kakor dosedaj. Zaključek uredništva bo v torek predpoldne, nakar opozarjamo cenjene dopisnike. Izdajo našega lista smo porinili za en dan naprej radi tega, ker je dobivala uprava pritožbe, da ne dobivajo nekateri kraji »Gospodarja« v nedeljo, ampak celo pozneje. Upamo, da bo odsedaj naš list vsaj v nedeljo tudi v najbolj od glavnega prometa od daljenih krajih.

Še danes

si izrežite naročilnico in si naročite »Naš dom«, list kmečko mladino. Velja za vse leto 12 Din. V dveh letih je »Naš dom« narastel od 1000 na 7000 naročnikov! — Kdor nabere štiri nove naročnike in pošlje vso naročilnico, dobi

Slomškovo sliko zastonj!

(Slika je vredna 25 Din.)

Poročila SLS.

Koledarčke JKZ ima v razprodaji — tajništvo SLS v Mariboru, Aleksandrova cesta 6 in obe knjigarni Tiskarne sv. Cirila. Cena 10 Din. Segajte pridno po njih!

Volitve v okrajni zastop mariborski. Naša stranka je vložila dve kandidati listi. Za levi breg je nosilec narodni poslanec Franjo Žebot, za desni pa župan Florjančič. Demokrate in samostojne zastopa limbuški Robič, a socialiste Bahun. Demokratska lista še ni potrjena, ker se je dokazalo ponarejanje podpisov in ker so imeli na listi celo take, ki še nimajo 30 let. Več kandidatov jim je že tudi preklicalo podpise. Naši listi pa sta bili sestavljeni brez pogrškov in sta že tudi od oblasti potrjeni.

Pri Gor. Sv. Kungoti se vrši na Kraljevo, dne 6. t. m., ob pol 11. uri dopoldne v gostilni Senekovič okrožni shod SLS za župnije Sv. Križ, Sv. Jurij, Svetina in Kungota. Govori poslanec Žebot in oblastni poslanci. Somišljeniki, pridite!

Shod SLS v Črešnjevcu pri Slovenski Bistrici bo na dan Sv. Treh kraljev, dne 6. januarja po rani sv. maši. Govorijo narodni poslanec Falež in oblastna poslanca dr. Schaubach in Kores.

Narodni poslanec Štefan Falež je imel dne 27. decembra shod v Slovenski Bistrici. Poročal je v enoinpolurnem govoru o političnem in gospodarskem položaju. Oblastni poslanec dr. Schaubach je izčrpno govoril, kaj in kako se dela v oblastni skupščini. Potem je še poročal gerent okrajnega zastopa Korošec o delu te institucije in obširno orisal naloge novo izvoljenega okrajnega zastopa. Zanimanje je bilo splošno.

Shod SLS v Spodnji Polskavi v prostorih posojilnice dne 23. decembra. Poslanec Falež je poročal o političnem in gospodarskem položaju. Poročilo so vzeli zborovalci z glasnim odobravanjem na znanje. Navzoči trije demokrati so mirno poslušali. Udeležba je bila prav dobra. Voditelju SLS in Jugoslov. klubu se je izreklo popolno zaupanje. SLS tukaj napreduje. Po govoru okrajnega tajnika se je otvoril še občni zbor krajevne organizacije SLS. Lahko je SLS ponosna, da ima na Sp. Polskavi tako ugledne pristaše.

V Gornji Polskavi je bil na Štefanovo zelo dobro obiskan shod SLS v gostilni Rebernak. Narodni poslanec Falež ter oblastna poslanca dr. Schaubach in Kores so podali svojim volilcem obširno poročilo o položaju v državi in o delu in uspehih poslancev. Zanimanje je bilo splošno in tudi navzoči nasprotniki so uvideli in priznali, kakšen pomen ima za državo in ljudstvo politika našega prvega državnika dr. Korošca in njegove stranke.

SLS škofjvas. V nedeljo, dne 30. decembra, se je vršil v Vojniku občni zbor tukajšnje organizacije ob številni udeležbi somišljenikov. Na obč. zboru nas je nepričakovano obiskal naš okr. poslanec g. dr. Hodžar, ki nam je v skoro enournem govoru orisal položaj v Belgradu, g. Ivo Peršuh nam pa je orisal pomen organizacije. Pri volitvah

je bil za načelnika soglasno izvoljen bivši dolgoletni načelnik g. Josip Samec iz Arclina. Občni zbor je trajal dve uri.

Redni občni zbor krajevne organizacije SLS na Polzeli se vrši v nedeljo, 6. januarja, po prvi sv. maši v dvorani gostilne Cizej na Polzeli. Poročata tajnik Peršuh in narodni poslanec Jakob Hodžar. Na občnem zboru se bode podalo tudi izčrpno poročilo o elektrifikaciji občine ter dosedajnemu delu v tej smeri. Uljudno vabljeni vsi! Bog živi!

SLS Negova. V nedeljo, dne 23. dec., je imela tukajšnja krajevna organizacija SLS svoj občni zbor. Občni zbor je otvoril načelnik g. Jakob Klemenčič. Poročilo o delu krajevne organizacije je podal tajnik krajevne organizacije g. Mirko Geratič, kateri je tudi orisal politični razvoj v preteklem letu ter uspehe in delo poslancev SLS. Po poročilu se je soglasno znova izvolil stari odbor. Z novim letom se pa bomo še bolj oprijeli dela, da še bolj strnemo naše vrste!

NAŠA DRUŠTVA

Sv. Anton v Slov. gor. Društvo starih vojakov in invalidov priredi v nedeljo, dne 6. jan. ob treh popoldne v Društvenem domu svojo prvo dramatično predstavo »Divji lovec«. Po prireditvi prosta zabava v Altovi gostilni. Sodeluje godba na pihala. Ker društvo s tem proučavi triletnico obstoja, ste vsi prav iskreno vabljeni!

Sv. Ana v Slov. gor. Orlovski odsek pri Sv. Ani v Slov. gor. priredi v nedeljo, dne 13. t. m., ob treh popoldne v Društvenem domu zanimivo igranje »Tri sestre« v treh dejanjih in šaljivo enodejanko »Zamorec«.

Velika Nedelja. Kat. bralno društvo »Mir« pri Veliki Nedelji ima na praznik Sv. Treh kraljev, dne 6. januarja, popoldne po večernih, v svojem društvenem domu svoj letni občni zbor. Dnevni red: Letno poročilo, volitve in slučajnosti. Takoj nato pa bo ustanovni občni zbor dramskega odseka. Vsi stari in novi člani uljudno vabljeni!

Sv. Tomaž pri Ormožu. Tukajšnji orlovski odsek priredi v nedeljo, dne 6. t. m., popoldne ob treh, v društvenem domu igranje »Izdajalec barona Mongeron« in burko »Soba za stodeset dinarjev«. Vsi, ki želijo kaj lepega videti in se želijo zopet enkrat prav pošteno nasmejati, naj ne zamudijo te lepe prilike! Bog živi!

Mala Nedelja. Slomškovo prosvetno društvo priredi v nedeljo, dne 6. januarja, v malonedeljskem Društvenem domu društveno proslavo desetletnice naše države. Na sporedu so pevске točke, govor, deklamacije in petdejanjska zgodovinska igra »Žareče oglje«. Vobimo k najobilnejši udeležbi!

Gornja Ponikva. Orlovski odsek priredi v nedeljo, dne 6. januarja, popoldne po večerikah v šolskih prostorih svojo prvo orlovsko akademijo. Vse telovadne točke spremlja domači tamburaški zbor. Opozarjamo, da se bodo vstopnice prodajale samo dopoldne dne 6. januarja! Bog živi!

Orlavas. Tukajšnje Prosvetno društvo vpripori v nedeljo, dne 6. januarja, ob treh popoldne v društveni dvorani v Braslovčah krasno žaloigro »Mlinar in njegova hči«. Vsi od blizu in daleč prav prijazno vabljeni!

Vojnik. V nedeljo, dne 6. januarja, se bode v posojilniški dvorani v Vojniku predvajal kino-film Prosvetne zveze v Ljubljani »Materinska ljubezen«. Predvajal se bode dvakrat:

zjutraj ob osmih in popoldne ob treh. Pridite in ne bo vam žal! Bog živi!

Slivnica pri Celju. Ali že veste, da smo tukaj pred kratkim ustanovili orlovski odsek, kateri prav živahno napreduje. Na sv. večer smo igrali lepo igranje »Na betlehemskih poljanah«, katero smo na Štefanovo ponovili. Na dan Sv. Treh kraljev bomo pa zopet igrali šaljivko »Kmet Herod«, ki bo tudi nudila našim ljudem dosti smeha in zabave. Le tako naprej! Bog živi!

Šmarje pri Jelšah. V nedeljo, dne 6. t. m., to je na Sv. Treh kraljev dan, priredi Orel lepo dramo štiridejanko »Bele vrtnice«. Pridite! Bog živi!

Listnica uredništva.

Sv. Lovrenc v Slov. gor.: Dopis ne spada v časopis. — Čadram, orlovski odsek Sv. Lovrenc v Slov. gor., Središče, Kostrivnica in Slivnica pri Mariboru: Iz teh krajev došla naznanila o prireditvah in shodih so došla prepozno za zadnjo številko, za to številko pa so že prestara. Ob priliki večjih praznikov moramo list zaključiti poprej kakor navadno. Naznanila o zarokah in porokah objavljamo le izpod peresa znanih in zanesljivih dopisnikov. — Slovensko izobraževalno društvo »Skala« ima prireditev dne 6. januarja, pa je dopisnik pozabil zapisati, v katerem kraju je to društvo. — Dobje: Oba dopisa preveč osebne vsebine in ne spadata v javnost. — Šmarje pri Jelšah: Na dopis »Domovine« vendar ne bomo odgovarjali s celimi litanijami. — Št. Ilj pri Velenju: Enkrat smo priobčili dopis po vzgledu Vašega, pa smo se posameznikom v župniji hudo zamerili.

NOVICE

Cenjene naročnike prosimo, da čimpreje poravnajo naročnino za »Slovenskega Gospodarja«! V drugi polovici januarja se bo vsem tistim ustavil list, ki niso vsaj deloma plačali naročnine za leto 1929. Položnice smo že priložili. Kdor je star naročnik, naj napiše zgoraj na položnico »star«, kdor pa je nov naročnik, pa »nov«. — »Slovenski Gospodar« stane za celo leto 32 Din, za pol leta 16 Din in za četrt leta 9 Din. — Uprava »Slovenskega Gospodarja« v Mariboru.

Imenovanje. Za ravnatelja novoustanovljene finančne direkcije v Ljubljani je imenovan dosedanji okrožni finančni ravnatelj v Mariboru g. dr. Josip Povalej. Čestitamo!

Čevljarska obrtna zadruga v Mariboru naznanja vsem svojim članom, da se vrši prva toletna vajeniška in pomočniška preizkušnja v nedeljo, dne 20. januarja. Prošnje za pripust k preizkušnji se vložijo najpozneje do dne 10. januarja v pisarni zadruga v Mariboru, Orožnova ulica št. 6. Načelstvo.

Dva uboja. Pušnik Franc, kmetski sin v Zlatoličah, se je mudil na Štefanovo večer v gostilni Ekart v Prepolah, ker je bil povabljen k večerji k svojemu sorodniku. Zapustil je gostilno ter odšel v spremstvu nekaj fantov in domače služkinje, s katero sta v gostilni enkrat zaplesala. Fišerjev hlapec v Trničah pa ni Pušnika radi tega prijazno gledal. Ko so prišli do sorodničkove hiše, napade omenjeni hlapec F. Pušnika, nič hudega slutečega, in ga z vso naglico udari po glavi z ročico od

voza. Prebil mu je lobanjo in je na mestu izdihnil. — Ravno tisti večer se je zgodil drugi slučaj pri Sv. Marjeti na Dravskem polju v gostilni Domajnko. Nič hudega sluteč, sedi v gostilni med fanti Kalčič Miha, star 26 let, kar ga napade z nožem v roki nenadoma neki Pesek iz Trnič, ki je došel od vojakov, in mu zada dve globoki rani: eno v vrat, ki mu prereže žilo odvodnico, in je bil Kalčič na mestu mrtev. Ptička sta pod ključem. Raztelesenje trupelj se je vršilo dne 28. m. m.

Smrt znanega moža. Na Smolniku nad Rušami je umrl po daljšem in mučnem trpljenju tamošnji veleposestnik g. Josip Sernc v starosti 64 let. Pokopali so ga ob veliki udeležbi na smolniškem mirodvoru. Blaga planinska duša, počivaj v miru, zaostalim naše sožalje!

Smrt po nesreči in neprevidnosti. Na sveto noč se je pripetila v župniji Čadram pri Konjicah smrtna nesreča iz mladostne neprevidnosti. Komaj 19letni fant Franc Kvas se je vračal na božično noč od svojega krojača proti domu mimo Lenartove hiše. Pogledal je skozi okno in je tudi potrkal. V izbi navzoči starejši sin je vprašal, kdo da je. Ker ni dobil odgovora, je vzel s šibrami nabasano puško, stopil iz hiše ter ustrelil izpred praga. Strel je zadel F. Kvasa tako nesrečno v pljuča, da je umrl v kljub zdravniški pomoči. Žrtev nesreče in neprevidnosti je bil znan kot dober in miren fant.

Regulacija Savinje je pričela. Te dni so začeli v Celju pod Starim gradom z regulacijo Savinje. Med obema železniškima mostoma bodo zgradili nasip in izčistili strugo reke. Za ta dela se bo uporabila državna podpora v znesku 400 tisoč dinarjev.

ZOPET CERKVENI ROP.

V noči od Božiča na Štefanovo je postala žrtev velikega cerkvenega ropu župna cerkev Sv. Petra pod Sv. gorami. Malo pred božičnimi prazniki se je priklatil v Št. Peter nepoznan tujec, ki je govoril slovenski ter nemški in bo star od 50 do 60 let. Seboj je imel zavoj težje vsebine in tega ni odložil niti za trenutek od sebe. Povpraševal je okrog po vasi po cerkvah, kojih je več po tamošnjih gričih. Na Božič se je udeleževal z vzgledno zunanjo pobožnostjo cerkvenih slovesnosti in bil posebno zatopljen v molitev pri večernicah. Ko je prišel na Štefanovo mežnar vabit k rani službi božji in hotel v zakristijo, je bila ta zaklenjena in ključa nikjer. Koj je padel sum na vlom. Poklicani ključavničar je vlomil vrata. Že prvi pogled v notranjost je oznanil nočno navzočnost roparja. Iz zakristije se je podal vlomilec h glavnemu oltarju in odprl tabernakelj. Prilastil si je: eno monštranco, dva keliha, ki sta bila srebrna ter pozlačena, in dva ciborija. Oropane reči je znosil za oltar, si prižgal svečo in tamkaj nemoteno pospravil naropano v zavoj. Poleg omenjenih reči je odnesel še devet humeral in par malenkosti. Posvečene hostije je snedel za oltarjem, kjer so našli ostanke. Po opravljenem božjeropnem opravilu je tabernakelj zaklenil, istotako zakri-

stijo in odprl od znotraj zaprta vrata stranske kapele in skozi ta popihal neznan kam. Škodo cenijo na 50.000 D. Ljudje pripovedujejo, da je prišel tujec v Št. Peter od Sv. Miklavža na Polju in po ropu ga je odpeljal avtomobil v doslej neodkriti smeri. Radi bogoskrunskega zločina ob največjih praznikih je narod opravičeno razburjen.

Smrtna nesreča. Dne 21. decembra proti večeru se je vračala iz Št. Janža, žena po domače Osterca, iz Homec domov. Grede preko brvi čez Savinjo poleg Grušovelj je padla v vodo. Drugo jutro so jo našli mrtvo, ležečo v sredi Savinje z razbito glavo, ker je brv visoka okrog 4 metre. Se domneva, da se je pri padcu smrtno ranila ter nato utonila.

Žalostna 20letnica. Lansko leto dne 28. decembra je minulo 20 let, odkar je še pred tedni bluvajoči ognjenik Etna uničil mesto Messina na italijanskem otoku Sicilija (leta 1908). Etna je uničil mesto s 150.000 prebivalci v nekaj urah. Ognjenik je pokopal nad 100 tisoč ljudi, bogzna koliko je bilo ranjencev, brez strehe in v največji bedi! Nesrečni ljudje so tedaj nepopisno zmrzovali in veliko jih je zblaznelo zaradi grozot in bede. Težko prizadetim je pri skočila na pomoč tedaj cela Evropa. Zbirali so se milodari v denarju in obleki, zakaj ljudstvo je bilo oropano res vsega. Vsa mesta so dala, kar so mogla. Iz vseh dežel so hiteli zdravniki v Italijo, kjer so ležali pod razvalinami strahovito razmesarjeni mrliči. Odkopavalo jih je vojaštvo, zakaj gasilci niso mogli vsega. Letos, 20 let po tej nesreči, Stoji Messina pozidana, popravljena, a manj kamenita kakor lesena. Iz strahu pred novimi potresi, ki bi utegnili nastati, so si Messinci postavili lesene barake, ki pa slabo kljubujejo vremenu.

Grozen vihar na Filipinskih otokih. Pred dnevi je razsajal po Filipinskih otokih silovit vihar, ki je pokončal 500 človeških življenj in uničil 20 ladij. Radi viharne nesreče grozi prebivalstvu teh otokov lakota.

GOSPODARSTVO

Cene in sejmska poročila.

Mariborsko sejmsko poročilo z dne 24. dec. 1928. Prignanih je bilo: 9 konj, 4 biki, 70 volov, 156 krav in 7 telet, skupaj 246 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 7 do 7.50 Din, poldebili voli od 6.25 do 6.50 Din, kla-

vne krave debele od 6.50 do 7 Din, plemenske krave od 5.50 do 6 Din, krave za klobasarje od 3 do 4 Din, molzne krave od 6 do 6.50 Din, breje krave od 6 do 6.50 Din, mlada živina od 7 do 8 Din. Prodalo se je 106 komadov, od teh za izvoz v Italijo 55 komadov, v Avstrijo 9 komadov.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejmen dne 28. decembra 1928 je bilo pripeljanih 40 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 7 do 9 tednov stari komad 225 do 250 Din, 3—4 mesece star 280 do 450 Din, 5 do 7 mesecev stari 480 do 540 Din, 8 do 10 mesecev 580 do 750 Din, 1 leto stari 1100 do 1400 Din, 1 kg žive teže 10 do 12.50 Din, 1 kg mrtve teže 16 do 18 Din. Prodanih je bilo 32 svinj.

Mesne cene v Mariboru: Volovsko meso in meso od bikov, krav in telic od 10 do 18 Din, telečje meso od 15 do 22.50 Din, svinjsko meso od 15 do 27.50 Din.

Cene govejim kožam so v Ljubljani po 17 do 20 Din, v Mariboru so cene nižje, Zagreb plačuje kože tako-le: goveje 18—19 Din, oz. 19—20 Din, telečje 28—29, oz. 35—36 Din, jagnečje 36—37 Din, kozje komad 45—46 Din, ovčje od 2 kg debelovolnene 25—26 Din, finovalnene 24—25 Din za kg.

Cene žitu, moki in krompirju. — Novi Sad. Pšenica: bč. 235—248, par. Vršac 232—234, gbn. 232—235, sr. 237—240. Oves: bč. 240—245, bn. 235—240. Koruza: bč. 247—250, sr. 247—250. Ječmen: bč. 252.50—257.50, pol. 270—280. Moka 0 g 340—350, št. 2 320—330, št. 5 300—310, št. 6 265—275, št. 7 255—265, št. 8 205—215. Otrobi: 175—180. Krompir 115—120.

Lesne cene v Sloveniji so sledeče (vse nakladna postaja v dinarjih za kubični meter, oziroma 100 kg): Smreka-jelka: hlodi 250 do 300, brzojavni drogovi 240—260, bordonali merkantilni 300 do 330, trami merkantilni 260 do 300, škorete konične od 16 cm naprej 600 do 620, škorete paralelne od 16 cm naprej 650 do 680, škorete podmerne od 15 cm 500 do 540, deske-plohi, konični od 16 cm naprej 500 do 550, paralelni od 16 cm naprej 550 do 600. Buk: deske-plohi, naravni, neobrobjeni, 500—530, deske-plohi naravni ostrorobi 750—1000, deske-plohi, parjeni, ostrorobi 1000 do 1250, testoni 490 do 530, tavolete 1100 do 1250. Hrasti: hlodi 500 do 700, bordonali 1200 do 1400, deske-plohi, neobrobjeni boules 1400 do 1600, deske-plohi, neobrobjeni merkantilni 1000 do 1200, deske-plohi, ostrorobi podnice 1200 do 1350, Frizi 950 do 1150. Drva: bukova 21—23, hrastova 19—20. Železniški pragovi: 2.60 cm hrastovi 50—55. Oglje: bukovo za 100 kg 85—90.

*

Gospodarska obvestila.

Občni zbor Kmetijske družbe. V petek, dne 28. decembra, se je vršil v Ljubljani občni zbor Kmetijske družbe. Pri volitvah so bili mesto odbornikov, ki niso prišli več v poštev, za Štajersko izvoljeni: Robert Košar, Martin Steblovnik in dr. Milavec (vsi so pristaši SLS). Med drugimi je odpadel tudi poslanec Urek, ki ni bil več izvoljen v odbor. Občni zbor pooblašča glavni odbor, da lahko najme pri Direkciji za kmetijske kredite do 3 milijone dinarjev poslovnega kredita. Proti najetju

Glasnik presv. Srca Jezusovega

najstarejši slovenski nabožni družinski list, glasilo pobožnosti Srca Jezusovega za slovenske kraje, glasilo svetovne organizacije Apostolstva molitve, Srcu Jezusovemu posvečenih družin, Apostolstva mož in mladeničev, duhovnih vaj in jugoslovanskih misijonov D. J. v Indiji. Posebno pozornost posvečuje notranjemu življenju in prinaša vsak mesec svetovni pregled važnejših cerkvenih in verskih dogodkov. Vsako številko krasno mnogo lepih slik. List je pisan za vse stanove. Januarska številka ima še umetniško prilogo in stenski koledar v dveh barvah.

Skrbite, da pride letos Glasnik vsakemu v roke, da ga naroči vsaka družina, vsaka družna in izobraževalna knjižnica.

Naroča se pri upravi Glasnika, Ljubljana, Zrinjskega c. 9. Celoletna naročnina samo 15 Din (8 lir, 3 šil, pol dol.)

kredita je nastopil Ivan Pucelj in to pa radi tega, ker ni v vladi in mora na povelje kmetsko-demokratske koalicije govoriti za bojkot proti vladi. Nekaj delegatov, ki so pod vplivom gospoda Pucelja, je bilo na njegov pritisk proti zgoraj omenjenemu kreditu. Šele tekom občnega zbora so spoznali zapeljani delegati, kako so naselili Pucelju ni so hoteli to vsaj malo popraviti. Na predlog inž. Šturma in g. Lenarčiča je bilo končno sklenjeno, naj se prepuste v zadevi kmetijskih kreditov glavnemu odboru proste roke. Glavni odbor je dobil tudi polnomočje, da po lastni uvidenosti ukrene vse, kar se mu zdi potrebno in koristno za družbo. S tem je bila napaka, ki so jo zborovalci napravili po nesrečnem Puceljevem nastopu, vsaj deloma popravljena.

Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva za Maribor in okolico ima svoj VI. redni letni občni zbor v nedeljo, dne 13. januarja, v dvorani oblastne vinarske in sadjarske šole v Mariboru. Pričetek ob 9. uri z običajnim dnevnim redom. K polnoštevilni udeležbi se vabijo člani kakor tudi ostali prijatelji sadjarstva in vrtnarstva. Po občnem zboru se bo razkazovalo udeležencem, kako se dela z modernimi drevesnimi škropiljkami. — Odbor.

Čebelarstva podružnica za Maribor in okolico ima dne 6. januarja ob 10. uri dopoldne svoj redni občni zbor v deški šoli ob Ruški cesti.

Novo podjetje v Zagrebu. Z aktivnim sodelovanjem svetovnega koncerna Aktiebolaget Separator v Stockholmu so osnovali domači interesi v Zagrebu delniško družbo, ki se bo bavila prodajo mlekarstvenih strojev, znanih po vsem svetu pod imenom »Alfa-Separator«. To leto je preteklo ravno 50 let, odkar je v letu 1878 švedski inženjer dr. de Laval izumil prvi separator. Ta izum se je tekom časa izkazal tako dobro, da danes ni kraja na zemeljski obli, kjer ne bi bili ti separatorji dobro uvedeni. Najbolje nam to dokazuje dejstvo, da je danes v uporabi 3.500.000 Alfa-separatorjev. V naši domovini se tekom nekoliko let opazuje živahnejši interes za povzdig mlekarstva. Gotovo je, da se bo mlekarstvo s povečano proizvodnjo masla in sira še nadalje razvijalo in ne bo trajalo dolgo, ko bo mogla naša agrarna zemlja izvažati surovo maslo ter ne bo več uvažala mlečnih produktov, kakor se je dosedaj na žalost čisto dogajalo. Novo osnovana družba »Alfa d. d. separatorji in stroji za mlekarstvo« (Zagreb, Boškovičeva ulica 46), ki se bavi s prodajo Alfa-separatorjev, strojev za mlekarstvo in vseh predmetov, spadajočih v to stroko, hoče nuditi vsakemu gospodarju priliko, da si za izvrševanje umnega mlekarstva nabavi potrebne stroje in aparate.

*

V kateri zavod bom naložil svoj denar?

Kdor nič nima, je siromak. Kdor pa ima nekaj prihrankov, je pa večkrat tudi siromak, ker ne ve, v kateri zavod naj da svoj denar, da bode varno naložen. Mi smo vsako leto po večkrat prigovarjali našim ljudem, da naj na-

ložijo svoje prihranke le samo v naše posojilnice, ker mi svoje posojilnice dobro poznamo kot varne in zanesljive. Pa mnogi vlagatelji nas niso hoteli poslušati. Vzeli so denar iz domačih, dobrih in zanesljivih posojilnic ter ga nesli v banke in take denarne zavode, ki so obljubljali zelo visoke obresti. In v teh denarnih zavodih so naši ljudje izgubili mnogokrat ne le obresti, ampak ves kapital. Le pomislite na Slavensko banko! Kako visoke obresti je ponujala! In konec je bil, da so slovenski vlagatelji v Slavenski banki izgubili nad 100 milijonov dinarjev svojega denarja! Po polomu seveda so se ti ljudje tolkli po glavi, so jokali in proklinjali — a prepozno je bilo.

Kam torej naj vložim svoj denar, da bo varen?

1. Denarni zavodi, ki danes obečajo za nevezane vloge več kakor 5% in za vloge, vezane na tri mesce, več kakor 7%, so po navadi zelo sumljivi. Taki denarni zavodi navadno nimajo denarja in z visoko obrestno mero lovijo vloge. Takemu denarnemu zavodu ne zaupaj svojega denarja, ker prej ali slej bo prišel polom in denar bo — izgubljen.

2. Ne vlagaj svojega denarja v denarne zavode, ki jih ne poznaš! Večkrat se posebno po mestih naselijo denarni zavodi, ki jih prej ni bilo in ki so prišli od drugod. Taki denarni zavodi navadno stojijo na zelo trhljih nogah. Zato naj ti velja načelo, da denarnemu zavodu, ki ga ne poznaš, ne zaupaš svojega denarja, da se pozneje ne boš kesal.

3. Toplo priporočamo vsem vlagateljem naše posojilnice. Vlagatelji! Poslušajte naš glas! Naše posojilnice so dobre, so varne. Vodijo jih možje, ki jih poznate in ki so vredni Vašega zaupanja. Vsako drugo leto natanko pregleda vse posojilnice po svojem revizorju Zadruga zveza v Ljubljani. Za vloge v posojilnicah jamčijo vsi člani, ki imajo le najmanjše posojilo, z vsem svojim premoženjem. In nekatere posojilnice imajo do 2000 in še več članov, ki so bogataši in ki dobri stojijo za vse vloge.

Naše posojilnice pa še posebno priporočamo tudi zato, ker v naših posojilnicah dobite najmanj pol odstotka več obresti, kakor v mnogih drugih denarnih zavodih. Kdor ima denar naložen v bankah ali v hranilnicah, mora plačati od obresti, ki jih dobi, 8 odstotkov davka. N. pr.: Če imaš v kaki banki ali hranilnici vloženi 100.000 Din po 7%, dobiš na leto 7000 Din obresti. Pa od teh obresti moraš plačati 8% rentnega davka, to se pravi: plačati moraš davka 560 Din na leto. Ta davek mora za tebe odrajtati banka, in zato ti bo banka izplačala samo 6440 D namesto 7000 Din. Ako pa imaš naloženih 100.000 Din v posojilnici po 7%, pa boš koncem leta dobil obresti celih 7 tisoč Din, ker od obresti, ki ti jih da posojilnica, ni treba plačati nobenega rentnega davka. Če imaš torej denar v posojilnici, si na velikem dobičku.

Iz vsega tega sledi naslednji nauk za vlagatelje:

Vlagatelji! Ves svoj denar v naše posojilnice, ki so varne in zanesljive, in v katerih dobite res v celoti izplačane vse obresti, ker od posojilničnih obresti Vam ni treba plačati 8% rentnega davka, kakor se mora plačati od obresti v bankah in hranilnicah. Ako boste poslušali ta naš nasvet, se Vam ne bo treba kesati in jokati za morebiti izgubljenim denarjem.

*

Yoghurt.

Inž. Janko Dolinar.

Nekaj iz predzgodovine Yoghurta.

Yoghurt ali bolgarsko kislo mleko je tako zdrava in tečna hrana ter v velikih slučajih tudi najenostavnejše in najobljubljivejšo ter najcenejše zdravilo, da po vsej pravici zasluži, da se razširi čimbolj tudi v naših domovih.

V velikih množinah se uživa Yoghurt že od nekdanj v bolgarskih kmečkih hišah in je bolgarska kmečka hrana ter pravzaprav iznajdba bolgarskih kmetovalcev. Zanimivo pa je, da baš bolgarski kmetje, ki uživajo dnevno Yoghurt, dočakajo nenavadno visoko starost. Vsestranska raziskovanja so dognala, da je visoko starost Bolgarov v prvi vrsti pripisovati uživanju Yoghurta.

Profesor Mečnikov na Pasteurjevem zavodu v Parizu je preiskal točno Yoghurt in izjavil sledeče: »Yoghurt prepreči škodljiva vrenja v črevih, pri katerih se razvijajo razne strupene snovi, katere preidejo v kri.« To koristno delovanje je pripisati v prvi vrsti mlečni kislini, katere je v Yoghurtu 2—3% in v navadnem kislem mleku pa komaj 0,6%, ter Yoghurt-bacilu, katerega imenujemo tudi bacilus bulgaricus ali popolnoma upravičeno: bacil dolgega življenja. Yoghurt-bacil namreč uničuje v črevih škodljive bakterije, katere povzročajo razna vrenja in strupeni produkti teh preidejo v kri ter povzročajo ostarelost in onemoglost. Zlasti pri starejših ljudeh je teh škodljivih bakterij v črevih mnogo in posledica teh je slabo delovanje črev, zaprtje, — onemoglost in ostarelost. Ker Yoghurt-bacil vse te škodljive bakterije uspešno uničuje, zasluži, ker s tem prepreči prehitro staranje, po vsej pravici ime »bacil dolgega življenja«.

Vsled tega koristnega delovanja se uživa dandanes Yoghurt že po celem svetu, zlasti mnogo pa v bolnišnicah in zdraviliščih. Dočim se priporoča zlasti za oslabele in onemogle ter za rekonvalescente, zoper razne bolezni na jetrih, ledvicah, črevih in želodcu, zoper bledico in napade slabosti, pa je tudi za zdrave ljudi zelo tečna, okrepujoča in zdrava hrana.

Gotovo skoro vse mlekarne izdelujejo razen masla in sira tudi Yoghurt. Kakor pa ga na Bolgarskem vsak izdeluje za svojo potrebo tudi doma, ta izdelava tudi našemu kmetovalcu, oz. našim gospodinjam ne bode prav nič težka.

Res dober Yoghurt se napravi na sledeči način:

Kdor šele začne izdelovati Yoghurt, mora kupiti Yoghurt-fermenta (ne pa

stila), katerega dobi v vsaki večji lekarni. Potem je treba skuhati odrejeno množino mleka in pustiti 10 minut slabo kuhati. Nato se ohladi na 45°C, prida v navodilu predpisano količino Yoghurt-fermenta, dobro premeša in pusti stati 5—8 ur na toplem prostoru, tako da toplota mleka ostane stalno na 35—50°C; to so skrajne meje, najboljše pa je stalna toplota 42°C. Ko je Yoghurt gotov, se postavi na hladen prostor, kjer se drži po več dni in nosi po potrebi na mizo. Uživa se slično kakor navadno kisló mleko. Pri ponovni izdelavi Yoghurta pa seveda ni treba več kupovati Yoghurt-fermenta, temveč se mesto tega primeša na 1 liter mleka enostavno 2—3 žlice starega Yoghurta.

Za izdelovanje Yoghurta se lahko upotrebi tudi že posneto mleko. Sicer se lahko napravi Yoghurt tudi ne da se mleko skuha, vendar ta način ni priporočljiv in se da res težko napraviti res dober Yoghurt.

Vkljub temu, da izgleda izdelovanje Yoghurta nekoliko težavno zaradi potrebne stalne določene toplote, je vendar prav enostavno. Bolgarske gospodinje mleko enostavno skuha, kakor omenjeno, puste ohladeti na 45°C, prida starega Yoghurta, postavijo čez noč na peč in do jutra je Yoghurt gotov. Ne potrebujejo niti toplomera, saj je 45°C toplota, katero imajo navadno gorko kuhane jedi, ko se zavživajo, in katera je vsaki gospodinjki dobro znana. Našim gospodinjam pa bi se za začetek že priporočalo uporabiti toplomer, ki pa bo po kratki vaji tudi že odveč. Tudi se priporoča za začetek kupiti rajši v mlekarni čašo Yoghurta, kakor pa v lekarni fermenta, ker ta je malokedaj res dober.

Dober Yoghurt mora biti trd skoro kakor surovo maslo in ne izločevati nobene sirotke. Ako je Yoghurt premalo trd, je to dokaz, da je bila toplota prenizka, ako pa je toplota previsoka, se mleko rado zasiri. Dasi je izdelovanje Yoghurta prav enostavno, vendar je treba tudi tukaj nekaj vaje in ni treba obupati, ako se prvi poskusi ponesrečijo; po kratki vaji bo šlo brez vsake težave. Bolgarski gospodinji izdelovanje Yoghurta ne dela prav nič več težave, kakor naši kislega mleka.

V mestih je tudi pri nas že Yoghurt dobro znan in upati je, da se vsled svojega zdravju tako koristnega delovanja razširi čimbolj tudi v slovenskih kmečkih hišah in postane naša narodna hrana. Kmetovalci so me, ko sem jim govoril o Yoghurtu, ponovno prosili, da jim napišem navodilo za izdelovanje in s temi vrsticami bodi tej želji ustrezno.

Zdrav ali bolan

vedno treba dobro milo. Slaba mila so naredila že mnogo škoda. Kot res dobrim milom zdravja in lepote i v najvišjih krogih se daje prednost Fellerjevim Elsamilom, in to: lilično, rumenjarkovo, glicerínovo, boraksovo, kotranovo ter milo za britje. Ta vsebujejo dobro delujoče sestavine. Za poizkus 5 kom. Elsamilu po izbiri se pošilja za vnaprej poslanih 52 Din franko lekarnar Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Hrvatska. Za pranje glave: Elsa-Shampoo 3 Din 30.

DOPISI

Št. Janž pri Dravogradu. Podpisani se pri srčno zahvaljujem, da je livarna »Zvonoglas« v Mariboru poslala štirirazredni osnovni šoli izvrsten bronast zvon v teži 4 kg za tukajšnjo šolsko uporabo. Zvon smo sprejeli brezplačno, poklonjen od livarne. Šolski upravitelj potrjuje, da je to izvrsten zvon. Sam ga je preizkusil in kot glasbenik spoznal, da je to res hvalevredno delo. Zvon ima nad vse polnodoneč in čist glas. Ravnotako so zvonovi, ki jih je livarna »Zvonoglas« v Mariboru vliela za romarsko cerkev pri Sv. Križu nad Dravogradom, izborna dela. P. n. livarni se še enkrat najtopleje zahvaljujem in jo odkritosrčno priporočam cerkvam in šolam! Šolski upravitelj: Jos. Križman.

Muta. Umril je gospod Anton Kos na Muti v 48. letu svoje starosti. Bil je posestnik, pismonoša, odbornik občine Muta, član načelstva hranilnice in posojilnice Sv. Primož nad Muto, blagajnik Kmetijske podružnice Muta, poverjenik Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani, član Bralnega društva, povsod zvest in delaven, dober oče svoji družini in veren katoličan, zvest naročnik »Slovenskega Gospodarja«, »Slovenca« in drugih krščanskih listov, sploh zvest pristaš SLS. V prerano smrt je moral zaradi prenaporne službe kot pismonoša, katero je vestno in točno izvrševal in s tem si nakopal vnetje ledvic, katero ga je izrgalo ženi in dvema malima ortokoma. Pogreb se je vršil ob obilni udeležbi občinstva, požarne brambe, zastopstva posojilnice in drugih korporacij. Pevsko društvo Muta mu je zapelo žalostinko pri hiši žalosti in ob odprtem grobu. V iskrenih besedah se je poslovil od nje domači gospod kaplan. Naj v miru počiva, ostalim naše sožalji!

Marenberg. K dopisu iz Marenberga z dne 20. m. m. pristavimo še sledeče: Dne 1. dec. se je ves občinski odbor z g. županom na čelu udeležil sv. maše. Po sv. maši se je polnoštevilno udeležil šolske prireditve v Brudermanovi dvorani. O šolski slavnosti so se vsi gospodj zelo pohvalno izrazili. Dalje je občina deloma na svoje stroške, večino pa sta darovala gospod župan Wrentschur in g. Lukas, prav izdatno pogostila dne 1. decembra občinske reveže ter jih tudi z denarjem obdarovala. Izreka se vsem iskrena zahvala!

Sv. Ožbalt ob Dravi. God sv. Antona Puščavnika, nebeškega priprošnjika pri Bogu za zdrave, srečo in blagoslov pri živino- in svinjereji, tej velevažni gospodarski panogi, bomo svečano obhajali v četrtek, dne 17. januarja 1929, ob desetih dopoldne, ko bo slovesna pridiga in več sv. maš na čast temu mogočnemu svetniku. Pojdimo se mu priporočat v najobilnejšem šetvilu!

Sv. Trojica v Haložah. Gruškovje, največja izmed šestih občin župnije sv. Trojicen v Hal., je imenovala častnim občnom svojega domačega župnika, preč. g. Franca Jazbinšek. — Na Antonovo, dne 17. januarja, bo pri podružnici v Podlehniku sv. maša ob sedmih in ob osmih s jutraj. — V nedeljo, dne 20. januarja, bo le pozno sv. opravilo ob pol 11. uri v Podlehniku, kamor se vabijo romarji iz Leskovca in Sv. Barbare, iz Št. Vida in Zetala.

Vitan pri Središču. Po osmih letih je sedaj končana tožba, katero je vložil naš gospod župan proti nekemu posestniku na Kogu, radi nekega koščka zemlje, od katere občina ni imela nikdar nobene koristi. Občina je tožbo seveda izgubila. Tudi rekurz občine na okrožno sodišče je bil brez podlage. Kdo bo sedaj plačal stroške? Ali mi občinarji? Ali se nas je vprašalo za mnenje? Ali je bil sklican občinski zbor? Ali se je vprašalo višjo oblast za dovoljenje? Po našem mnenju bi moral plačati stroške za to nesrečno tožbo gospod župan in oni občinski odborniki, ki so mu prikimavali. Prosimo torej sresko poglavarstvo, oziroma oblastni odbor, da zaščiti nedolžne davkoplačevalce! — In še eno tako izgubljeno tožbo ima gospod župan na svoji vesti. Kdo je plačal tiste stroške? Ali občina? Gospodar izjavlja, da ni plačal niti pare, niti za svojega advokata. Prosimo pojasnila!

Sv. Bolfenk pri Središču. Naša kmetijska hranilnica in posojilnica je slavila dne 20. m. m. 20letnico svojega obstoja. V ta namen so se zbrali vsi člani načelstva in nadzorstva pri sv. maši, potem pa na slavnostni seji, kjer je načelnik gospod Borko podal opis zgodovinskega razvoja, postanka in napredovanja te važne zadruga, ki se je iz skromnih početkov razvila v večmilijskono podjetje, kakor kažejo zadnje bilance. Delokrog se ni omejil samo na domačo faro, ampak se je razširil tudi na del sosednega Medžimurja, ki rado išče gospodarske pomoči in zvez s Slovenijo. Ustanovitelju te zadruga, gospodu narodnemu poslancu Vl. Pušenjaku, se je ob tej slavnostni priliki poslala zahvalna brzojavka. Zanimivo je bilo, ko so soustanovitelji te posojilnice, posebno tukaj v pokoju živeči č. gospod župnik Zadravec, orisali težkoče in neprilike pri ustanovitvi tega zavoda. Domači č. gospod župnik Molan pa je nato v lepem govoru orisal velikanski pomen hranilnic in posojilnic v gospodarskem življenju naroda, ki se je samo na ta način rešil prejšnjih ljudskih oderuhov, ter želeč vztrajnosti in božjega blagoslova pri nadaljnjem delu. Ob tej priliki je posojilnica podarila 20 najboljšim učenem domače in sosedne medžimurske šole nagrade kot temeljni sklad za nadaljno varčevanje. V imenu učencev se je gospod nadučitelj Kafol prisrčno zahvalil za te podpore. — Posojilnica si je kupila pred 2 leti v bližini farne cerkve hišo z vinogradom in vrtom, katerega pa je prepustila Orlom za telovadni prostor. Ker se namerava v teku let

Naročilni list.

Nabiratelj novih naročnikov (točen naslov)

Uprava

Znamka
za
50 p

„Našega doma“

Maribor

Aleksandrova cesta 6
(poleg frančišk. cerkve)

sezidati na kupljenem zemljišču s pomočjo domačih krogov tudi društveni dom za vse kulturne prireditve, je in bo storila posojilnica tudi v tem pogledu svojo dolžnost. Naj raste in procvita!

Konjice. Razmere v naši trški občini so take, da jih moramo sporočiti širši javnosti v presojo. Na čelu trške občine stoji pristaš samostalne demokratske stranke, ki je postal župan po milosti Nemcev, odnosno nemškutarjev. Kakšen vpliv ima nemško-nemškutarška stranka na politiko trške občine, se med drugim vidi iz tega, kakšno brigo vodi občina za to, da imajo državni uradi primerna stanovanja. Državni uradi se pritožujejo, eden da ne dobi pripravnega stanovanja, drugi pa da mora za stanovanje plačati visoko stanarino. Druge trške in mestne občine tekmujejo v tem da bi zadovoljile želje državnih uradov, ter so pripravljene tem uradam dati na razpolago nove zgradbe, da jih zadržijo v svoji občini ali pridobijo za njo. Naša občina pa sedi križem rok, pa magari da bi odšli vsi državni uradi. Poslednje bi najbrž bilo po godu Nemcem in nemškutarjem, ker bi z odpadom glasov slovenskih uradnikov bili bližje izpolnitvi svoje želje, da popolnoma zavladajo v Konjicah. Čuditi pa se moramo samostalno-demokratski stranki, da tako pojmuje svojo dolžnost.

Bočna. V preteklem tednu se je tukaj obhajala ena izmed največjih in veličastnejših cerkvenih pobožnosti: sv. misijon. Opravila sta ga dva misijonarja od sv. Jožefa nad Celjem, preč. gg. Selič in Tavčar, in so se ga udeležili vsi župljani. S svojimi izvrstnimi, v srce segajočimi misijonskimi pridigami sta si pridobila srca vseh, so vsi prejeli sv. zakramente. Naj jima ljubezen in skrb ter veliki trud dobri Bog obilno poplača!

Šmarje pri Jelšah. V ljudski šoli se je vršil v nedeljo, dne 30. decembra, poučni tečaj za župane, tajnike in občinske odbornike občin šmarskega okraja. Vse občine so bile zastopane po svojih občinskih zastopnikih. Gospod gerent Turk je pozdravil začeto delo mariborskega oblastnega odbora, kateri si v resnici prizadeva, upravo naših občinskih zastopov dvigniti z dobrimi nasveti, oziroma tečaji, katere naši podeželni ljudje pozdravljajo, da se naša uprava dvigne brez kakega posebnega pritiska ali šikaniranja. Lepa poučna beseda odtehta veliko več, kakor strogi nastopi. Gospod oblastni občinski referent Gorkič je v svojem skoro štiriurnem govoru obrazložil zahtevano uradovanje naših občin 60 poslušalcem prav zadovoljno in smo prepričani, tudi s plodonosnim uspehom.

Šmarje pri Jelšah. Dne 3. m. m. je tukajšnji orlovski odsek izročil č. g. Francu Strmškemu častno diplomu za njegove neprecenljive zasluge in ljubezen do Orla. Ob tej priliki je daroval odlikovanec odseku 250 Din, za kar se mu šmarski Orel kot duhovnemu voditelju

in blagajniku odseka najiskrenejše zahvaljuje. Bog nam ohrani našega požrtvovalnega g. Strmška med Šmarčani še mnoga leta! Bog ga živi!

Sv. Ema ob Sotli. Ravno na božično jutro je v Bogu mirno zaspala blaga Emika Kolenc v starosti 40 let. Rajna je bila dolgoletna predca Marijine družbe pri Sv. Emi in tudi velikoletna tovarišica prenašanja Lurške Marije v procesijah. Rajna blaga in ponižna Emica je bila zares prelepi zglede vsem drugim Marijinim družabnicam in tudi drugim dekletom v fari, zavoljo njenega tihega in pobožnega življenja in ker je tudi imela vedno skrb, da je k časti božji krasila s tovarišicami cerkve in Marijine podobe. Uredila je tudi po svoji dobri vesti pametno svoje gospodarske razmere. Naj v miru počival!

V lekarnah, drog. in kjer so vidni plakati.

Sv. Krištof nad Laškim. Proračun občine Krištof je bil v gerentski seji dne 19. dec. Proračun izkazuje na celokupnih izdatkih znesek 460.826 Din. Kritja pa je podanega v skupnem iznosu 140.258 Din iz naslova dohodkov ter iz svote 326.258 Din iz naslova doklad in naklad. Tako izkazuje proračun za leto 1929 prebitka po 6047 Din. Med drugimi postavkami je vnesena med potrebščinami tudi svota za obnove občinskega poslopja v iznosu po 50.000 Din, za splošno upravo po 50.748 Din, za podjetja 998 Din, za varnostno policijo in gasilstvo 9860 Din, za zdravstvo 5732 Din, za podpore ubožnim 49.976 Din, za ceste in vodne zgradbe 69.000 Din, za šole 84.970 Din, za raz-

ne podpore 5000 Din, od tega dobi akademija znanosti 1000 Din, drugi zneski gredo v druge različne zadeve. Med temi posebno za pokojninsko ureditev občinskega redarja. V preteklem letu je proračun te občine znašal veliko več, a je sedaj pod vodstvom gerenta dr. Lovšina bilo možno, da so bile celo doklade in naklade pri tem proračunu splošno znižane. Tako so bile vse doklade znižane od 200 na 180 odstotkov, razen občinske doklade na državno trošarino od vina, ki je bila celo znižana od 300 do 250 odstotkov. Občinarji so s proračunom izredno zadovoljni in hvalijo rečno gospodarstvo, katero je s tem ustvaril na občini gerent gospod dr. Lovšin. Vsi volilci, razen nekaterih demokratskih pristašev, spoznajo zasluge gerenta dr. Lovšina in so mu hvaležni, da je gospodarstvo na občini spravil v tak vzorni red. V času, ko stremijo vse občine zvišati nekatere doklade, je ravno občina Sv. Krištof ena tistih, ki so v stanu vsled tega vzornega gospodarstva znižati občinske doklade in naklade.

Umetnik v izpreminjanju. Prvi: No, kako ti gre? — Drugi: Hvala, prav dobro! — Prvi: Kaj pa si sedaj, odkar si prišel iz ječe? — Drugi: Umetnik, ki se izpreminja! — Prvi: Kako to? — Drugi: pridem v novi! — Prvi: grem v stari zimski suknji, ven pa pride mv novi!

Trgovec na naboru je stal zelo nerodno, je pač vedno mislil le na svojo trgovino. Kar se je zadržal nanj gospod narednik: »Kako stojite?« — Trgovec: »O, hvala, prav dobro, nimam v vasi nobene konkurence!«

Sožalje. Dva prijatelja se srečata, eden je bil v žalni obleki. Pa ga vpraša drugi: Za kom žaluješ? — Prvi: Za bratom, strela ga je ubila! — Drugi: Nič ne žaluj preveč, saj je bilo to naprej videti, je zadnji čas tako slabo izgledal!«

Že ima zdravilo. Bolnik je prišel k zdravniku, ki ga je »temeljito« preiskal. Končno mu je rekel: »Vam je treba več gibanja, več hoje! Kaj pa ste v svojem poklicu?« — Bolnik: »Pismo-noša in to zdravilo že imam, gospod doktor!«

Dva slepa berača. Prvi: »Poznaš gospoda, ki ti je vrgel v klobuk celo novic 2 Din?« — Drugi: »Ne, tega sem danes prvič videl!«

Zdravnikov račun. Zdravnik je poslal račun za bolno ženo čifuta Mayerja. Računal je za 10 obiskov 10 000 Din in za zdravila 1000 Din. Čifut Mayer mu je poslal 1000 Din in pripisal: »Kar pa zadeva obiskov, bode moja gospa tako prosta, bo vas desetkrat obiskala in tako vse obiske vrnila!«

Franček-pijanček je vedno dobre volje! Franček se je zgodila nesreča, ko je šel vinjen domov. Padel je v širok potok. Toliko se je še zavedel, da je klical na pomoč. Ljudje so prihiteli in mu vrgli vrv v vodo, da se je oprijel in so ga z veliko težavo izvlekli. Ko je bil Franček na bregu, se je začel na glas smejeti. »Kaj pa ti je«, so ga vpraševali. — Franček pa je dejal: »Zmislil sem sem, kako bi vi vsi vkup popadali po tleh, če bi jaz vrv, za katero ste vlekli, izpustil!«

Naročam na novo „Naš dom“ za vse leto 1929:

Ime in priimek:

Kraj in hiš. št.:

Pošta:

Naročnino pošljite takole: Na pošti si kupite položnico za 25 par, vpišite št. 13.677 in „Naš dom“. Tako pošljete denar pošiljnice prosilo.

Ker ima prehudo ženo. Mož se je izprehajal mirno po ulici. Kar naenkrat se stala pred njim neka ženska, ki je bila zelo podobna njegovi ženi. Mož je pljunil pred žensko, ki ga pa je dala takoj aretirati. Na policiji so ga zapisali in vprašali: »Zakaj ste to storili?« — Mož: »Tista ženska je tako podobna moji ženi in jaz se nisem mogel premarjati!«

Nesporazum. Dva gospoda sta na ulici butnila vkup. Prvi se je opravičil in pristavil: »Pardon! Moj ime je Ogel!« — Drugi pa je bil jezen, mu je pa odgovoril: »Kaj mi to pravite, saj nisem nikak pes!«

Pri pouku. Učitelj: »Zdaj sem vam popisal največje gore v Sloveniji. Predidimo torej na Pohorje.« — V tem je zozvonilo. »No, ker je pa danes konec, pa preskočimo Pohorje in gremo prihodnjič dalje!«

Franček-pijanček je bil zvečer na veselici. Drugi dan ga vpraša sosed, kako je kaj prišel domov? Franček mu odgovori: »Bi že bilo, pa ko sem šel gor po stopnicah, sem srečal enega pijanega hudiča, kateri mi je stopil na roko.«

Franček-pijanček je bil pred kratkim v Ljubljani. Tam so ravno zidali veliko palačo. Franček se tam ustavi in vpraša mimoidočega gospoda, za kaj da bo ta velika hiša. Gospod ga je hotel malo potegniti in mu reče: »To bo norišnica za kmete.« — Franček: »To verjamem, ker za gospodo bi bila seveda premajhna.«

Dobra glava: Kmetica: »Gospod župnik, ali mi bi pomagali, da bi se moj Pepček izučil za gospoda?« — Župnik: »Ali ima dobro glavo?« — Kmetica: »Dobro, dobro, čez tri stopnice je padel, pa si je ni razbil.«

Tega ne morejo. Mati: »Si že izvršil nalogo, Rudolf?« — Sinček: »Saj ni potrebno.« — Mati: »Potem te gospod učitelj postavi za enega nazaj.« — Sinček: »Tega pač ne morejo, ker sem itak lajzadnji.«

Cestitka. »Preljubi dedek! Za rojstni dan ti želim vse dobro, zelo pa želim, da bi še ljubi Bog prav mnogo let zdrav ostal!«

Dimnikar. »Kaj boš, ko boš velik?« — »Dimnikar, da se mi ne bode treba amivati.«

Dovolj ima. Učitelj pri računski uri: »Jožek, če ti da mama 6 knedlov in ata 3 knedlov, koliko jih imaš potem?« — Jožek: »O potem jih imam pa čisto dovolj!«

Kdo bo hujski? Mesar in pek sta se norčevala med seboj na ulici. Pek: »Od kod prideš?« — Mesar: »Od tebe. Kupil sem si štruco za 5 Din!« — Pek: »A kje pa jo imaš?« — Mesar: »Tu-le v žepu telovnika.« — Pek je bil jezen in mu je sklenil ob prvi priliki vrniti. Ko sta se drugič srečala, je vprašal mesar: »Od kod prihajaš?« — Pek: »Iz tvoje mesnice.« — Mesar: »Kaj pa si kupil?« — Pek: »Telečjo glavo!« — Mesar: »A kje pa jo imaš?« — Pek: »Tu-le pod klobukom!«

Potujoči umetnik. Na vratih skopuha je bil napis, da je beračenje prepovedano. Pa je prišel berač in je potrkal. Sluga ga ni pustil v hišo. Berač je dejal, da ga naj le spusti, ker je

on potujoči umetnik in mora z gospodom govoriti. Sluga ga je spustil v hišo in berač je pri skopuhu prosil milodara. Ta pa ga je nahrulil: »Vi nesramen berač in še lažnjivec poleg! Vi ste se vendar prijavili kot potujoči umetnik!« — Berač: »In to tudi sem! Prosim, ali ni to umetnost, z 2 dinarjema v žepu potovati iz Maribora v Ljubljano?«

»Glejte, ali vam nisem rekel, da imam povsod smolo, jaz namreč ne znam igrati!«

Svarilo. Žena: Ali ne čuješ gospoda župnika vedno pridigovati: Pijanci pridejo v pekel! In ti se ne poboljšaš! — Mož: Pa ti kaj čuješ, ko včasih vmes povedo: Kam mož, tja žena!«

Tata. Dva tata so vrgli v zapor, prvi je ukradel uro, a drugi kravo. Uzmovič krave, hoteč podražiti tovariša, ga vpraša: »No, brate, koliko je ura?« — Prvi tat: »Ne vem natančno, mislim pa, da bo čas molžnje!«

Zemljepisje. Učitelj je razlagal v šoli zemljepisje, rekoč: »Znano je, da severni kraji so jako mrzli in nerodoviti, zlasti proti severnemu tečaju z večnim snegom in ledom pokrita zemlja je še najmanj vredna. Milica, pokaži, kje je sever!« — Vprašano dekletce vstane in molči. Učitelj pa ji pojasnjuje dalje: »Poglej, zdaj sem se obrnil s celom proti severu, torej tukaj imaš sever, le povej, kaj je tam najmanj vredno?« — Učenka: »Vaši možgani!«

Sporazum. Hotelir, ki vsled močnega lajanja sosedovega psa ni zamogel uživati mirnega spanja, nahruli drugo jutro svojega sosedu: »Drugič zapri psa ponoči, če ne bom pa . . .!« — Sosed: »Bom ga zaprl, bom, saj je res neznosno poslušati ponoči psa, a po dnevu lajati ljudi!«

Barantija. Mlečni kupec: Mati, bode kaj mleka, ha? — Kmetica: Nekaj ga bi morda bilo, toda podražilo se je! — Kupec: Jalov marn, ni resnica! — Kmetica: Pač, pač, če meni ne verjamete, pa vprašajte kravo, ki mleko dela!«

Vprašanje. Sosed: Kako da je tvoja žena tako suha? — Kmet: Trape, ali ne veš, da je iz Adamovega rebra!«

Srečanje. Stara kokošarica povpraša kmeta, ki je tiral na dvokolnicah sodček: Očka, kaj vozite? — Kmet: Kurje želodce! — Kokošarica: Oprostite, mislila sem, da peljete pamet izčistit!

Dober odgovor. Kmet podraži hlapca: Cenc, kdo je modrejši, tele ali osel? — Hlapec: To vam bom povedal, kadar bom natrkan vpregel konja v jarem, kakor sem vas videl sinoči!

Največji križ. V neki zakotni vasi na Koroškem se je pripravljalo na žegnjenje. Župnik pokliče cerkovnika in mu naroči: »Jutri bodeš pa nosil največji križ!« Silno pa se začudijo farani drugič dan, ko namerava cerkovnik nesti pred procesijo svojo ženo. Župnik ga ošteje, čemu firbjenje. Cerkovnik pa

Schmoll-ova
Gumitran

mast za usnje
za čevlje

za šport in za štrapač
napravi usnje
prožno in
nepremočljivo

Edina rešitev. V kupeju na vlaku je premo, moram umreti!« — Druga je pa bila grozna vročina. Ena gospa je hotela odpreti okno: »Ako okna ne odzatevala takoj, da ostane okno zaprto: »Ako bo okno odprto, je to moja smrt!« — Zdaj se začeli hudo prepirati, Spor je rešil sopotnik: »Počakajta! Takole naredimo! Najpreje odpremo okno, bo ene konec, potem zopet zapremo okno- bo druge konec, mi bomo pa imeli vsaj mir v vagonu!«

Vedno ima smolo. Mlad berač je prišel k bogatinu prosit milodarov. Ta pa ga je okregal: »Pa tako mlad in zdrav človek, pa beračite?« — Berač: »Veste, imel sem v življenju strašno smolo, si nisem nič znal naprej pomagati!« — Bogatin: »Kaj pa ste po poklicu izučeni?« — Berač se je zlagal: »Trobentač sem!« — Bogatin pa je imel trobenta doma, prinesel jo je in dejal: »Zaigrajte mi eno pesem!« — Berač, ki trobente še držati ni znal, se je hitro izgovoril:

Družinska pratika za leto 1929

je izšla in se dobiva po vseh knjigar-
nah in trgovinah po celi Sloveniji v
izredno lepi opremi in z zelo bogato
vsebino. Cena komadu Din 5.— brez
poštne.

Zahtevajte povsod le to edino našo „Družinsko pratiko“.

reče: »Bodite no, gospod, saj večjega križa kot je žena, ga nimate!«

Narobe zapopadena potožba. Kočari-
ci, katere sin je bil v vojski, je od žalo-
sti venomer vrelo iz prs: »Oh, smili se
mi, smili, moral bo skozi.« Nekoč pride
po neke nasvete k oddaljenim sorodni-
kom, katerim je njena bolečina bila le
malo poznata. Vstopivša v kuhinjo, po-
vpraša starejšo hčer, ki je ravno kuha-

la koruzni močnik: »Kaj kuhaš, Frani-
ca — oh, smili se mi, smili, moral bode
skozi!« — Dekle, misleče, da se šali, ji
odgovori: »Kaj se vam bo smilil, saj si
bo v želodcu odpočil!«

Frančeka-pljančeka vidimo zopet v
gostilni med sebi vredno družino. Med
živim žlobudranjem ga začne nenado-
ma klati po trebuhu. Franček se potaji
in kremži obraz pod širokimi dlanmi.

Videč pa nekatere tovariše šetati, se po
sobi, tudi on vstane v upu, da mu med
gibanju bolečine poležejo. Ko se ozre po
sobi, zagrebe pogled v veliko ogledalo
na steni. Franček gleda in se čudi, se
čudi in gleda. Slednjič reče sosedu:
»Tevž, poglej no, kateri iz med nas je
neki oni tam notri, ki se drži kakor da
bi ga zlodji lasali!«

Mala oznanila

Pri malih oznanilih stane posamezna beseda
Din 1.20, najmanjši inserat Din 8.—. Odgovor
na inserate se da samo tedaj, če je priložena
znamka za Din 2.—.

Bivalni stroj »Hove« za krojača, brezhiben,
prodan za 600 Din. Kračun, Poljčane. 40

Viničar s štirimi dlavskimi močmi, četrt ure
od Maribora, se sprejme, dobi dve kravi in
eno drugo, po dogovoru. Rebernik Alojzij,
Zrkovce 27 pri Mariboru. 41

Viničar s 4—5 delavskimi močmi se sprejme s
1. februarjem. Pirich, Aleksandrova cesta 21,
Maribor. 28

Čevljarški cilindar-hohlstroj in viseča svetilka
proda poceni Sidar, Pobrežka cesta 9, Mari-
bor.

Lepo posestvo se prodaja radi preselitve, z dve-
ma gospodarskima poslopjema, obstoječe z
dveh vinogradov, dveh sadonosnikov, rodo-
vitne njive in sladkih travnikov. Vsega sku-
paj je 20 oralov, 1 minuta od farne cerkve
in ob glavni cesti. Izve se pri lastniku Anton
Jug, Vranska gorca 29, Buče pri Kozjem. 36

Soleprosta deklica, sirota brez starišev, zdrava,
lepe zunanosti, dobra računarica, ljubitelj-
ca otrok, dobi stalno mesto. Dopise pod »Šti-
rinajstletna« na upravo »Gospodarja«. 29

Učenca, poštenih starišev, z primerno šolsko
izobrazbo, kateri bi imel res veselje do trgo-
vine, sprejme se v trgovino z mešanim bla-
gom. Josip Rojnik, Polzela. 37

Posten viničar in nadviničar se sprejmeta v
ljutomerskem okraju pod ugodnimi pogoji.
Ponudbe sprejema Vekoslav Štampar, eko-
nom, Ljutomer. 38

Arastove pragove (švelerje) kupujemo stalno:
Brata Batič, Celje. 39

Vozniki za vlačenje in izvažanje lesa iz gozda
se sprejmejo takoj pri J. Govedič, Maribor,
Mastrova ulica 16. 27

Kuharica za vse, deloljubna, se išče k družini
za okolico Ptuja. Ponudbe z navedbo zahtev
na Hinko Sax, Maribor, pod »Haloze«. 31

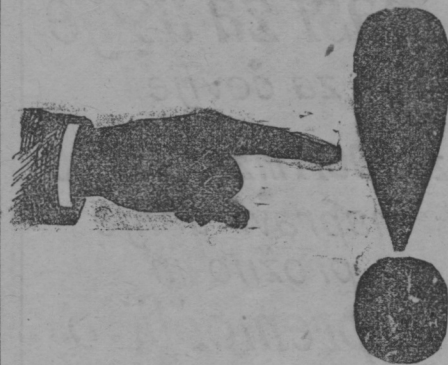
LISIČJE, KUNINE,
dihurjeve, veveričje in druge zimske ko-
že od divjačin kupuje po najvišjih cenah
I. Ratej, trgovec, Slov. Bistrica. 1465

Rusko - turška vojska

in vsa njena grozota se zrcali v lepem romanu, ki obsega tri skupaj
vezane knjige:

„SNUBITEV KNEZA ŠAMILA“.

Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in stane 32 Din, vez. 42 Din.

Cirilova knjižnica

obsega sledeče zvezke:

1. Dr. Karl Capuder: Naša država. (Razprodano.)
2. Dr. Leopold Lénard: Jugoslovanski Piemont. Din 7.—.
3. Dr. Leopold Lénard: Slovenska žena v dobi narodnega preporoda. Din 10.—.
4. Moj stric in moj župnik. (Razprodano.)
5. G. J. Whyte Meloille: Gladiatorji, I. del. (Razprodano.)
6. G. J. Whyte Meloille: Gladiatorji, II. del. (Razprodano.)

ZAKONSKI PAR

brez otrok, deloljuben, se išče za posestvo v okoli-
lici Ptuja. Žena naj bi bila v pomoč gospodinjji
in mora znati dobro kuhati; mož samostojen de-
lavec ter za nadzorstvo v gospodarstvu in trgo-
vini. Zahteva se znanje nemščine, želi se zmož-
nosti v vinogradništvu, a to ni pogoj. Ponudbe z
navedbo zahtev pod »Haloze« na Hinko Sax,
Maribor. 32

Dovoljujem si, mojim cenjenim odjemalcem
naznaniti, da je dolgoletni potovalni zastopnik
fe. Theo Seitz v Dunaju in Kreuznachu na Rajni
gospod JOSIP MASCHA
s 1. januarjem pristopil v isti službi k moji firmi
ter uljudno prosim, da se mu izkaže popolno za-
upanje.

kr. dvorski dobavitelj

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Cankarjeva ulica št. 4 poleg davkarije

Stanje hranilnih vlog nad
70.000.000 Din. — Posojila
na vknjižbo, poročstvo ter
zastavo pod najugodnej-
šimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000
članov-posednikov z vsem svojim premoženjem.

Posojilnica je kot
kmetijska zadruga
prosta rentnega
davka.

19

Srečno in veselo NOVO LETO

29

Kell vsem svojim odjemalcem

<p>Josip Sulič, čevljarški mojster, trgovina z lastnimi izdelki Maribor Aleksandrova cesta 30.</p>	<p>Ernst Gert, steklo in porcelan Maribor Gosposka 13.</p>	<p>Alojz Rečnik, kone, elektr. podjetje Maribor Pobreška cesta 6.</p>
<p>M. Renčelj, trgovina z mešanim blagom Maribor—Pobrežje.</p>	<p>Srečko Pihlar, manufakturna trgovina Maribor Gosposka ul. 15.</p>	<p>Franjo Starčič, manufakturna trgovina Maribor Vetrinjska ul. 15.</p>
<p>Franjo Lah, manufakturna trgovina Maribor, Vetrinjska 13.</p>	<p>Anton Paš, modna trgovina Maribor Slovenska ul. 4.</p>	<p>L. mariborska mlekarina Adolff Bernhard Maribor Aleksandrova c. 51, Koroška c. 10.</p>
<p>Medič-Zankl, družba z. o. z. tovarna olja, lakov in barv podružnica Maribor Glavni trg 20.</p>	<p>Feliks Skrabl, manufakturna trgovina Maribor Gosposka ul. 11.</p>	<p>Ivan Bezjak, sedlar Maribor Cvetlična ul. 33.</p>
<p>Marko Rosner, manufakturna trgovina na debelo Maribor tel. 232 Slovenska 13.</p>	<p>Josip Čebokli, parna pekarna Maribor Glavni trg 9.</p>	<p>Nabirajte naročnikov za naš mladinski list „Naš dom“!</p>

Dr. O. I.:

33

Črni križ pri Hrastovcu.

Zgodovinska povest.

Herbersteina je skrbela usoda njegove Agate, a ni bilo nobene možnosti, da bi mogel poslati kako poročilo.

V trdnjavi je bilo dosti živih in tako bi se mogli oblegani še dolgo zoperstavljati sovražniku. Toda vojaki so se že naveličali tega življenja, hoteli so se udati pod ugodnimi pogoji. Zastonj se je trudil poveljnik Jurij Paradeiser izbiti vojakom te misli iz glave, del Ogrov je prešel k sovražniku in mu izdal, kje je trdnjava najmanj zastražena. Tisti Ogri, ki so ostali v trdnjavi, so znali pregovoriti nemške čete, da so se začele tudi te puntati.

Jurij Paradeiser je bil v veliki stiski. Turki so, izrabljajoč izdajstvo, vedno hujše napadali trdnjavo. Ivan Herberstein je ostal s svojim krdelom zvest svojemu poveljniku. Hrabro se je bojeval zoper sovražnika, a ves boj je bil zastonj. Po štiriindvajsetdnevni trudapolni obrambi se je moral poveljnik udati proti izročitvi vseh topov in prostem odhodu vsem svojim premoženjem.

Tako je postal Herberstein zopet prost. A še ni bilo konca vsega trpljenja. Ko so došli na Dunaj, bila so dolgotrajna zasliševanja pred vojnim sodiščem.

Z veliko vnemo se je zavzemal Herberstein za nekrivdo svojega poveljnika, a vojno sodišče je obsodilo Jurija Paradeiserja, če tudi je vse kazalo, da ni kriv; dne 19. oktobra 1601 je bil skupno s stotnikom Jurijem Kugler obglavljen.

Potr na telesu, a še bolj na duši je hitel grof Herberstein iz Dunaja v domovino. In vendar, kako je hrepenel videti zopet svoj dom, objeti svojo ljubljeno Agato ter biti z njo srečen, saj zdaj ga ne bo oviralo ničesar, da jo vzame k sebi v grad in če se tudi mati še tako protivi.

Bilo je začetkom meseca novembra leta 1601. Jesensko solnce je stalo še precej visoko na jasnem nebu. Od juga sem je pihljal rahel jug ter razširjal vonj po suhi travi. Zeleni vinogradi in listnata drevesa so odložila svojo zeleno obleko in se odeli s svetlo rumenim, v rdeče prehajajočim plaščem, da so stopile temne smreke in borovci s svojim zelenjem v ozadje. Tu in tam se je še oglasil kak črviček, ogrevajoč se ob gorkih žarkih zlatega solca ter prepeval svoj čiri-čiri, kakor bi bil pozabil, da je trgategv že minula.

„Smeh in jok - naših otrok“

Berite knjigo „Iz otroških ust“ L. del Din 9-50, II. del Din 16-—. Kupite jo v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Moderno opremljena veletrgovina z manufakturo

Valentin Hladin, Celje
Prešernova ulica 14 poleg meniške cerkve

Ogromna izbira raznega svežega, iz svetovnih tovarn izhajajočega manufakturnega blaga. — Veilka zaloga raznih pletenin, ženske in moške kratke robe, svilenih rut, nogavic ter raznih potrebščin za krojače in šivilje. — V razvedrilo strank igra dnevno radio-koncert. — Oglejte si pred vsakim nakupom mojih 18 izložb! 2

Veliki
ilustrovani **CENIK**
dobite zastonj! Zahtevajte ga od Skladišča
Meine in Herald
Tovarna glasbil, gramofonov in harmonik
R. LORGER **Maribor** št. 106
Violine od Din 95.-. Ročne harmonike od
Din 85.-. Tamburice od Din 98.-. Gramo-
foni od 345.- dalje. 1286

Oglasujte v „Slovenskem gospodarju“!

Učenec, priden in pošten se sprejme v trgovino z mešanim blagom; prednost imajo tisti, ki so se že učili. Ponudbe poslati na naslov Jakob Tajnšek, trgovec, Novacerkev, pošta Vojnik. 1526

Viničarja, poštenega, s 3 ali več delavskimi močmi, se takoj sprejme. Njiv dovolj, živina v oskrbo, če ni lastne. Veleposestvo Šegula, Hlaponci, p. Juršinci. 17

Hlapca h konjem, ki zna orati in je vajen konjev, se takoj sprejme, 250 do 300 Din mesečno. — Veleposestvo Šegula, Hlaponci, p. Juršinci. 18

Iščem majerja, 3 do 4 delovne moči, mora imeti živež do nove žetve, pod »Tako« na pravo listo. 1545

Proda se posestvo blizu glavne ceste. J. Slugič, posestnik v Rošpohu 20, p. Pesnica. 24
Posestvo v vinarskem kraju išče resen kupec. Ponudbe nasloviti na Iv. Dolinšek, Kamnica pri Mariboru. 23

Ofer, najmanj 2 delavski moči, se sprejme, Slovenska ulica 8, Maribor. 7

Sprejme se poštena deklica, ki bi opravljala vsako delo pri mali obitelji (2 osebi) in bi se poleg tega lahko privadila v trgovini. Ponudbe na Ivanuš, Maribor, Vrbanova 12, L. nadstropje. 6

Prodam novo stiskalnico (prešo), ki je izdelana po novejšem sistemu, obenem tudi močno kolje za vinograde. Zamenjam za vino ali sadjevec. Oglasijo se naj samo resni kupci. Ivan Zdolšek, pos. in gostilničar, Ponikva. 11

KMETJE,

najboljše zamenjate in prešate olje v tovarni bučnega olja J. Hochmüller, Pod mostom št. 7, Maribor, Magdalenska stran. 1379

Vsakdo najde nekaj!

Koliko bi muke, časa in jeze prihranili, kadar bi znali, kako malo denarja je potrebno, da si nabavite dosti tega, kar Vam vsaki dan nešteto-krat donša koristi in veselje. Vsaki dan nastanejo

Novi čudežni izumi

vsakovrstnih predmetov za dnevno uporabo. Treba, da samo enkrat prelistate veliki ilustrovani sijajni cenik svetovne otpremne tvrdke

H. Suttner, Ljubljana
št. 992

Čudili se bode, koliko je stvari, katere potrebujete tudi Vi, pa jih še ne poznate. Povrh tega Vam nudi ta cenik velikansko izbiro oblačilnih, hišnih ter oaletnih predmetov, kakor tudi potrebščin za vsako priliko.

Cenik dobite brezplačno

ako še danes pošljete Vaš točni naslov na tvrdko H. Suttner.

Po cesti od Sv. Marjete so jezdili trije jezdec. Sprednji je bil v plemiški opravi, zadnja dva sta bila v navadni.

Ponosno je sedel na vranecu plemeniti jezdec, konj pa je tudi čutil, koga nosi, veselo je hrskal in tekkel po poti. — Bil je to Ivan Friderik Herberstein, ki se je vračal s svojima hlapcema domu.

Bilo mu je videti, da je dosti trpel, kajti bil je bled in iz obraza brala se mu je tajna otožnost.

Že je dospel na vrh, odkoder se odpre pogled na Hrastovec. Nehote je obstal pri križu, pozidanem v spomin nesrečne deklice. Oči so se mu upirale na sivotemni grad, obdani od visokih smrek ter mecesnov. Nehote je razpel svoje roke ter vzkliknil: Zopet te gledam, domači kraj — a kaj mi pove?

Že je hotel pognati vranca v dir, ko prijezdi naproti Simon Mandech iz Zamarkove, ki je bil namenjen v vinograd v Gruševo.

»Pozdravljeni, gospod graščak Friderik,« vzklikne plemič, skoči s konja, pristopi k Herbersteinu ter mu krepko stisne roko.

Prijazen pozdrav je razveselil Herbersteina, svetlo so se mu zaiskrile oči. Urno zapusti konja, ga izroči hlapcu, da se more nemoteno nekoliko pogovoriti s starim plemičem, ki ga je imel po-

sebno rad že zaradi tega, ker je bil iskren prijatelj Agatinega očeta.

»V veliko veselje mi je, da ste se zopet vrnil,« nadaljuje Mandech, »že smo vsi mislili, da vas krije zemlja, kajti nobenega glasu nismo dobili od vas.«

»Dosti smo trpeli, a minulo je vse, žal, da ni bilo uspeha.«

Herberstein si potegne roko črez čelo, kakor bi hotel pregnati neprijetne misli na pretekle čase.

»Pa sedaj mi rajši povejte, gospod plemič, kako je v Hrastovcu, kaj je z Agato, ali je zdrava, koliko hrepenim po njej, saj vam sedaj lahko povem, da je moja žena.«

Herberstein vpre svoje lepe oči v plemiča, a ta je prebledel, ustnice so se mu tresle, s trepetajočo roko je prijel Herbersteinovo desnico in rekel s težkim srcem:

»Gospod graščak, kakor sem se razveselil, da vas vidim, tako sém se ustrašil, ko pride trenutek, da slišim vprašanje, kakor ste ga ravnokar stavili.«

Herberstein prebledi, hlastno prime plemiča za rame ter vpraša s tresočim glasom:

»Vi govorite tako zagonetno, vaš pogled mi

Socijalno vprašanje

spoznavaj in pomagaj rešiti! Za to si kupi dr. Jerajev knjižo: »Socijalno vprašanje« za Din 28.- v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

FRAN STRUPI, Celje

Vam priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetiljk, ogledal, raznovrstnih šip, lepih okvirov itd. — Prevzema vsakršna steklarska dela. — Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Na drobno in na debelo.

2

Na drobno in na debelo.

Ženine in neveste!

Ceneje in boljše kot povsod kupite blago za poročne obleke pri tvrdki Franc Kolerič, Apače. 1555

Učilišče praktičnega šivanja, urezovanja in umetnega strojnega vezenja priredi tečaj. Pisane prijave se sprejemajo v učilišču Justa Gabrenja, Maribor, Kralja Petra trg 1. 20

Najboljše in najvarnejše naložite svoj denar pri

Posojilnici v Gornji Radgoni.

1372

Obrestna mera za navadne vloge 6%, za vezane po dogovoru. Nalagajte svoj odvišen denar pri domačem zavodu

Pohištvo — Preproge

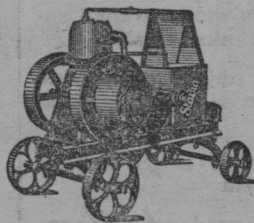
posteljina, vložki, modraci, zastori, posteljne odeje, pohištvena tkanina i. t. d., najboljše in najceneje pri

KARLU PREIS, MARIBOR, Gosposka ul. 20

Brezplačni ceniki.

1410

Brezplačni ceniki.

Motri orig.
„Slavia“

stoječe konstrukcije.

Idealen in ceni pogon za vsako delo. Stabilni, pokretni, agregati za razsvetljavo in sesalke, ter motopile.

Proizvod it.

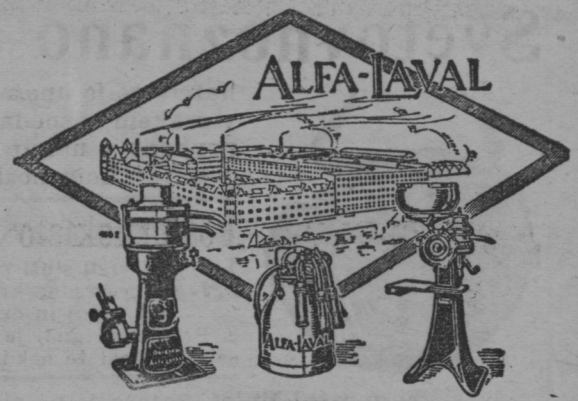
Braća Pařík

Napajedla, C.S.R.

Generalno zastopstvo za kraljevino SHS: 1473

Slaviamotor

Zagreb, Sajmište br. 2

ALFA- ročni separatorji
ALFA- separatorji na strojni pogon
ALFA- naprave za mlekarstvo
ALFA- parilniki za krmo
ALFA- transportni vrči za mleko
ALFA- molzni stroji
ALFA- pločevinasta posoda

kakor tudi rezervni deli teh predmetov dobe se vedno pri

ALFA d. d.

13

separatorji in stroji za mlekarstvo

ZAGREB, Boškovičeva ulica 46

ali njenih zastupnikov

Telefon broj 67—43.

Brzjavni: Alfalaval, Zagreb.

Javna zahvala,

katero izrekava tem potom Jugoslovanski zavarovalni banki »Slaviji« v Ljubljani za nadvse človekoljubno postopanje, ko nama je zgorelo gospodarsko poslopje.

Izplačala nama je hitro in nadvse kulantno izvanredno odškodnino kljub temu, da nisva bila povsem upravičena do te odškodnine.

Zategadelj jo priporočava vsakomur kot domačo in solidno zavarovalnico.

V Moravcih pri Ljutomeru, dne 12. dec. 1928.

Jožef in Ivana Žnidarič.

12

ne pove nič dobrega, moj Bog, kaj se je zgodilo, povejte vendar!»

»Rad bi molčal, a vi zahtevate, da govorim, tedaj moram, če tudi mi je težko, a zvedeti morate vse, boljše prej kakor slej.«

»O slutim nekaj strašnega, odkrijte mi vse!« Plemič Mandech je povedal v presledkih vse, kot bi hotel čakati, da se Herberstein ne zgrudi pod težo vsega tega, kar je moral slišati.

Herberstein je stal kakor okamenel, ni mogel spregovoriti besede. Nemo je stisnil plemiču Mandechu roko, segel po konju, ga urno zasedel, ter zdirjal po poti proti Hrastovcu, da sta ga hlapca komaj dohajala.

Mandech je gledal za graščakom, si potegnil roko čez sive lase ter vzdihnil:

»Ubogi Herberstein, kako si se veselil, a kako žalostno je vse, kar sem ti povedal.«

Stari vratar Pankracij je zatrobil v rog, kajti gradu so se bližali tirje jezdec. Čakal je, da povejo, kaj želijo, ker drugače jih ne sme pustiti v notranje prostore. A ni bilo treba.

»Naš graščak Ivan Friderik je tukaj«, vzklikne ves vzradoščen ter odpre takoj široka vrata, da morejo jezdec v grad.

Prebivalci grada so postali vsled trobenti-

nega glasu pozorni, hitro so prišli vsi skupaj na dvorišče.

»O naš gospod so prišli,« vzklikne eden za drugim ter se bližajo zaprašnemu jezdecu in mu poljubljajo roko.

A Friderik Herberstein se bridko nasmehne, pogleda z otožnim pogledom po podložnikih, nato pa urno skoči s konja, katerega hitro prime najbližje stoječi hlapec.

Friderik se obrne proti uslužbencem, zamahne z roko kakor bi se hotel zahvaliti za prijazen sprejem, a se hitro obrne ter stopa po stopnicah, takoj za njim vratar Pankracij, da odpre sobe, v katerih je stanoval navadno mladi graščak.

»Pa kako žalostni so naš gospod,« pravi prva dekla Klara proti velikemu hlapcu Blažu, »drugače so se vedno nasmejali, a danes so silno resni.«

»Si pač že pozabila, kaj je bilo pred poldrugim letom, ali ne veš, da so jim usmrtili Agato iz Štraleka, ki je bila njih žena.«

»Pa kdo bi jim to povedal, saj z nobenim niso govorili?«

»Pojdi no, misliš, da vemo to tukaj samo mi,

NA POLJANI — najboljša Meškova povest je zopet na razpolago. Vsakdo naj jo še to zimo prebere! Stane Din 25, vezana Din 38. Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Svetovnoznano fosfornokislo klajno apno

katero se je uporabljalo l. 1901 do 1914 v naših krajih zelo pohvalno v vsakem gospodarstvu, priporočamo danes ta neprecenljiv preparat ponovno v nakup in uporabo, katerega bi se naj opetovano z uspehom posluževali vsi naši ekonomski in kmetovalci.

Fosfornokislo klajno apno ima tri dobre lastnosti:

1. V prvi vrsti služi posebno pri svinjah proti rdečici.
2. Je prvorazredno krmilno sredstvo, ki vpliva na rast pri rejli konj, goved, telčkov, svinj in drobnice, posebno pri prašičkih.
3. Pridobljen gnoj je znatno boljši, ker pridobi 100% na fosfornem zadržanju in se je izkazal že nekaj kot zelo uporaben.

Pri vprežni živini, katera je po zimi izpostavljena mrazu in mokroti, je klajno apno posebno pri konjih zelo dobro sredstvo proti prehlajenju in proti drugim boleznim.

Pri prvem obroku se da na dan in glavo polno jedilno žlico fosfornokislega klajnega apna, na naravno namočenih krmih. Pozneje preko dneva navadno hrano.

Dobi se v zalogi moke **I. MESTNEGA MLINA V CELJU** z najboljšimi in najbolj poznanimi mlinskimi izdelki, **Maks Gmeinski, Celje, Slomškov trg 1 (pri farni cerkvi)**

Tudi Vi morate Vaše potrebščine v oblekah, perilu, platnu pri meni kriti

Tudi Vi bodete kakor vse moje stranke zadovoljni in stranka ostali

Tudi Vi dobite pri meni najboljšo blago po najnižji ceni in si s tem prihranite denar

Tudi Vi si lahko pri veliki izbiri izvolite po svojem okusu

Tudi Vi ste zavarovani pred izkoriščevanjem, ker so pri meni staki cene

Franc Kolerič
trgovina Apače

Posredovalnica K. Troha

za nakup in prodajo posestev, hiš, vil itd. v Mariboru, Slovenska ulica 2, se je

preselila

na Aleksandrovo cesto 18, II. nadstropje.

Sedaj ugodno na prodaj enonadstropna hiša z vrtom za 150.000 Din, dalje dvonadstropna stanovanjska hiša za 400.000 Din.

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA d.d.

Podružnica Maribor

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo. — Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu.

Pooblaščen prodajalec srečk drž. razredne loterije

Izredni občni zbor

Gospodarske zadruge v Ormožu

se bo vršil

dne 10. januarja 1929 ob 9. uri v Kletarski gostilni

s sledečim dnevnim redom:

Volitev načelnika in slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov.

Bog ve, kako daleč se je zvedelo, kakšna krivica se je zgodila nedolžni Agati.

»Pač res, ubogi gospod, kako se mi smilijo, Agato sem tako rada imela, ko sem služila v Štraleku, boljše osebe ni bilo, kakor je bila ona.« —

Graščak Herberstein je zdrsnil v naslonjač, podprl glavo z desno roko ter gledal skozi okno v smeri proti Štraleku.

Stopili so mu pred oči vsi dogodki preteklih časov, zdelo se mu je, kakor bi bilo to pred nekaj dnevi — on srečen z Agato, ki mu je bila udana v ljubezni, sanjal je o veselju, ki ga je čakalo ob strani tako blagega bitja, a potem ločitev, boji s sovražnikom, a vendar upanje, da vse mine in se vrne k njej, kjer najde tolažbo za vse, kar je prestal. A kaj je moral slišati! Mrtva je Agata — obsojena je bila kot čarovnica, detomorilka, kaj je vse trpela, prej da jo je rešila blede smrt. In vse to zaradi ljubezni do njega, in kdo je kriv — kdo?

Njegova lastna mati s svojimi trdimi nazori in pomočnik ji je bil Trenak — grozno!

Zakril si je obraz z rokami, burno so se mu dvigale prsi, se naslonil na mizo in bridko zahtel.

Graščakinja Herberstein je takoj zvedela, da

se je vrnil njen sin. Spoznala ga je skozi okno, ko je prijezdil na dvorišče. Kakor bi jo sunil nekdo z nožem v srce, tako jo je pretresei pogled na sina. Sedaj se je vrnil, po trpljenju je upal najti srečo v svojem domu in vendar to, kar je on tako strastno ljubil, mu je sedaj uničeno, zavrgla je svojega sina, svojega edinega ljubljence, ali je ravnala prav, ali ni bila zaslepljena, kaj reče sinu, če stopi pred njo?

In tega trenutka se je najbolj bala.

In bil je že tukaj.

Po hodniku so se slišali težki koraki, nekdo potrka, odpre duri, v dvorani graščakinje Herberstein je stal njen sin Ivan Friderik Herberstein.

Graščakinja prebledi, se dvigne iz naslonjača, razprostire roke ter vzklikne: »Moj sin!«

Že napravi korak naprej, da objame svojega sina, a mladi graščak se zravna, stopi nazaj, dvigne roke kakor bi se branil objema, gleda srepo svojo mater ter reče z zamolklim glasom:

»Graščakinja Margareta Herberstein nima sina Friderika.«

»O ne govori tako,« vzklikne graščakinja, — »žalila sem te, ko si odšel, a —«

Hmeljarstvo nese, a samo onemu, ki zna kmetariti in hmeljariti. Kupite zato knjigo **HMELJARSTVO!** Stane Din 50, vezana Din 60. Dobi se v Cirilovi fiskarni v Mariboru.

Najvarneje in najugodnejše se nalaga denar pri pupilarno varnem zavodu ki obstoja že 64 let

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

v Celju, Krekov trg (v lastni palači pri kolodvoru)

Prihrankom rojakov v Ameriki, denarju nedoletnih, ki ga vlagajo sodišča ter naložbam cerkvenega in občinskega denarja posveča posebno pažnjo.

Za hranil. vloge jamči poleg premoženja hranilnice

še mesto Celje

z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Hranilnica daje posojila na zemljišča po najnižji obrestni meri. — Vse prošnje rešuje brezplačno. 4

PERJE

pravo češko, higijeno čiščeno, mešano Din 48.—, boljše Din 74.—, fino belo Din 110.—, najfinejše belo Din 360.—, puh sivi Din 130.—, žima Din 34.—, 55.—, 100.—, cvilih za

žimnice Din 30.—, 46.—, 58.—, platno za prtiče Din 30.—, 38.—, 51.—, gotove žimnice Din 390.—, pernice Din 460.—, 670.—, zglavniki Din 138.—, klot odeje Din 200.—, 290.—, 370.—, flanel odeje Din 47.—, 97.—, zastori madras Din 78.—, 89.—, 102.—, posteljne garniture Din 290.—, 420.—, preproge m Din 22.50, 36.—, 48.—,

ra pošiljamo v solidni dobri kvalitet. voletrgovina

R. STERMECKI, CELJE, štev. 24 Slov.

Kri uredbi celih hotelov, zavodov in bolnic se stavijo proračuni po izjemnih cenah. Naročila brez 500 Din pošt. prosta. Cenik z več 1000 slikami zastoj.

Kože divjačine

zajčje, lisičje, kunine, dihurjeve itd. kakor tudi vse vrste surovih kož kupujem po najvišjih cenah

Makso Tandler

Zagreb, Boškovičeva ulica 40.

Brzjavljivi: Tauria Zagreb.

Telefon 38-89.

Kupim

orehove, hrastove in jesenove hlude in rezan material iz belega, čvrstega blaga. Ponudbe na E. Grünschlager, Graz, Frauengasse 7. 10

10.000 komadov na Rip. portalis in Göthe 9, pošcip, velik rizling in m. silvaner se dobi pri Francu Seršen, trsničar v Veržeju pri Ljutomeru. Cene po dogovoru. 1551

Harmonika na prodaj, trivrstna, dvakrat uglašena, z jeklenimi glasovnicami in močnimi Helikonbasi na aluminijevih ploščah. Harmonika je skoro nova, malo rabljena in zelo glasna, solidno izdelana v najlepši izpeljavi, okinčana in čista pogreškov. Vpraša se pri Francu Škerlec, posestnik v Vičancih št. 16, p. Velika Nedelja. 1548

Svinjske kože in fižol vseh vrst kupuje vedno po najvišji cenli trgovina Franc Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. 1547

Rum si sami narediti poceni, če kupite »Rumov cvet« v drogeriji Wolfram, Maribor, Slovenska ulica. 1514

Prekljic. Podpisana Elizabeta Polanec, pos., Ruperče, prekljicujem vse govornice, ki so se širile glede g. Dimnik in njegove viničarke Šalamun in se zahvaljujem obema, da je bila vložena tožba pri posredovalnem uradu obč. Grušova poravnana. Elizabeta Polanec. 25

Dopisnike za trgov. informacije zanesljive, za Sv. Jurij ob j. ž., Braslovče, Podčetrtek, Podsreda, Vuhred, Vuzenica, Pragersko, kakor tudi iz vseh drugih, tudi manjših krajev, iščemo. Pismene ponudbe na pošti predal 224, Ljubljana. 9

Izjava. Podpisani Andrej Šmigoc iz Sedlaškega obžalujem, da sem žalil Jožeta Horvat iz Podlehnik ter ga prosim odpuščanja in se mu zahvaljujem za odstop od zasebne obtožbe. V Sedlašku, dne 24. XII. 1928. — Andrej Šmigoc s. r.

Helfried vitez pl. Rossmanit naznanja v svojem, kakor tudi v imenu svoje matere Viole pl. Rossmanit roj. pl. Beess, svoje soproge Silve roj. Artaria, svoje sestre Violete pl. Rossmanit in vseh ostalih sorodnikov presretno vest o smrti svojega preljubega očeta, blagorodnega gospoda

Alfreda viteza pl. Rossmanit

doktorja prava (fakulteta Dunaj), predsednika združenja vseh kasaških in živinorejskih društev Avstrije, častnega predsednika štajerske živinorejske zveze, graškega in ljutomerskega kasaškega društva ter predsednika mariborskega kasaškega društva,

ki je preminul dne 20. decembra 1928, po kratki in težki bolezni previden z zadnjimi sv. zakramenti.

Zemeljski ostanki dragega pokojnika so bili v nedeljo, dne 23. decembra 1928 ob pol 14. (pol drugi) uri prepeljani iz hiše žalosti (Brandhof) v cerkev v Radvanju in slovesno položeni k večnemu počitku v rodbinsko grobnico.

Sv. maša zadušnica se je brala v pondeljek, dne 24. decembra 1928 ob osmih v cerkvi sv. Jožefa v Studencih.

Maribor, dne 28. decembra 1928.

Posebna oznanila niso izdana.

3

OGLAS.

Podpisani denarni zavodi so soglasno sklenili, obrestovati od
1. jan. 1929 naprej do nadaljnega

hranilne vloge na knjižice in vloge v tekoč. računu in sicer po
vloge brez odpovedi

vloge proti najmanj
3-meseč. odpovedi

5%

Celjska posojilnica d. d., podružnica Maribor,
Jugoslavenska udružena banka d. d., podružnica Maribor,
Ljubljanska kreditna banka, podružnica Maribor,
Mestna hranilnica, Maribor,
Kreditno društvo mestne hranilnice, Maribor,
Mariborski kreditni zavod, z. z. o. z., Maribor,
Posojilnica Maribor (Narodni dom),
Prva hrvatska štedionica, podružnica Maribor,
Spodnještajerska ljudska posojilnica, Maribor,
Zadružna gospodarska banka d. d., podružnica Maribor.

7%

5

Prevzem kavarne

Podpisani uljudno sporočam slavnemu občinstvu, da je prevzel z 2. januarjem 1929 staroznano in priljubljeno Potrudil se bom z vsemi močmi, da ustrezem cenjenim gostom v vsakem oziru. Zato prosim, da mi cenjeno občinstvo ohrani isto naklonjenost in zaupanje, kakor ga je užival moj prednik.

Z odličnim spoštovanjem
FRANC STICKLER
lastnik kavarne »Central« v Mariboru.

19

Oglašujte

Naznanjam

22

otvoritev pekarnice

Ptuj, Slomšekova ulica števil. 11
(nekdaj Stary-jeva, zdaj Ramšekova).

Kot dolgoletni poslovodja največje mariborske pekarnice, bodem nudil vsakovrstno najboljšo luksuzno pecivo, štruče za gostije, vse vrste najfinejših keksov in prepečenca za bolnike. — Prioročam se za mnogobrojni obisk in beležem z odl. spoštov.

JOSIP LAŠIČ, pekovski mojster.

Denar naložite

najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

I. Z. Z. N. Z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

☞ Stanje hranilnih vlog nad 55,000.000 dinarjev. ☜

Vlagatelji ne plačajo od obresti **nobenega rentnega davka**
ter dobijo obresti izplačane v celoti brez kakega odtegljaja.

1